

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Årsrapport 2021

Innhold

1. Leders beretning s. 3

I år ble vi ferdige med konsesjonskøen! Med det har vi i løpet av 2021 bedre enn noen gang tidligere dannet grunnlag for å være et fullverdig direktorat som forvalter Norges mineralressurser på bærekraftig vis til beste for samfunnet.

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall s. 6

2021 ble året hvor DMF virkelig fikk beredt grunnen for å arbeide som et fullverdig direktorat for å forvalte mineraler til samfunnets beste på bærekraftig vis. I dette kapittelet beskriver vi vår rolle og virksomhet.

3. Årets aktiviteter og resultater s. 14

I dette kapittelet gir vi først en kort og oppsummerende vurdering av samlet måloppnåelse, før vi går inn på hvert enkelt mål satt i tildelingsbrevet.

Mål 1: DMFs bruk av virkemidler skal føre til en langsiktig, forsvarlig og bærekraftig forvaltning, utvinning og bearbeiding av mineraler. S. 16

Mål 2: DMFs virksomhet skal føre til at tidligere mineralvirksomhet er forsvarlig sikret og at tiltak for å redusere miljøkonsekvenser på hjemfalte gruveeiendommer underlagt NFD er gjennomført. S. 22

Mål 3: DMFs virksomhet skal føre til at Svalbards geologiske ressurser forvaltes og utnyttes på en best mulig måte for samfunnet. S. 25

Mål 4: DMFs virksomhet skal føre til god kommunikasjon og brukerrettet veiledning innenfor etatens virksomhetsområder. S. 26

4. Styring og kontroll i virksomheten s. 36

DMF har tidligere implementert aktiv målstyring i virksomheten, hvor mål og handlingsplaner for å oppnå DMFs forpliktelser i henhold til bestillinger i tildelingsbrevet er utarbeidet seksjonsvis og rapporteres månedlig til DMFs ledelse. Denne arbeidsformen og rapporteringen er gjennomført også i 2021.

5. Vurdering av fremtidsutsikter s. 40

Prognosene sier at både etterspørsel etter og behov for mineraler vil øke i årene som kommer. Samtidig tyder mye på at bærekraftige mineraler kan få en konkurransefordel i årene fremover. Hurdalsplattformen gir mange føringer og ambisjoner for å legge til rette for en bærekraftig utvikling av mineralnæringen i Norge.

6. Årsregnskap s. 42

1.0

Leders beretning

I år ble vi ferdige med konsesjonskøen! Med det har vi i løpet av 2021 bedre enn noen gang tidligere dannet grunnlag for å være et fullverdig direktorat som forvalter Norges mineralressurser på bærekraftig vis til beste for samfunnet.

Leders beretning

DMF har levert godt på samfunnsoppdraget i 2021. Dette har vært et merkeår for oss i DMF. Vi har oppnådd et av de viktigste målene våre. Konesjonskøen har preget vår ressursbruk, våre prioriteringer og vår utvikling helt siden overgangsordningen for innføringen av mineralloven utløp i 2015. I år ble vi ferdige med konsesjonskøen! Med det har vi i løpet av 2021 bedre enn noen gang tidligere dannet grunnlag for å være et fullverdig direktorat som forvalter Norges mineralressurser på bærekraftig vis til beste for samfunnet.

Arbeidet med å ferdigstille konsesjonskøen som oppsto etter innføring av mineralloven har preget hele direktoratet. På det meste har ventetiden vært seks år på å få konsesjonssøknaden behandlet. Vi har jobbet jevnt, trutt og effektivt med å få køen unna, samtidig som vi har gjennomgått en radikal transformasjon fra det historiske Bergvesenet til et tverrfaglig og moderne direktorat. I år ble vi ferdige med køen, og vi har samtidig tatt de siste og avgjørende skrittene på veien til å være et fullverdig direktorat og fagorgan. Det har vært en maraton, og jeg vil benytte anledningen til å takke hele organisasjonen, som har stått på for at vi skulle klare dette sammen. Tusen takk! Nå kan vi for alvor se fremover og prioritere andre, viktige oppgaver!

Ettersom vi har sett konsesjonskøen nærme seg slutten, har vi fått mulighet til å vende blikket fremover og utover, og utvikle våre tjenester i større grad. Et eksempel på dette er arbeidet med å utvikle flere analyser av mineralenes betydning for samfunnet, og samfunnets behov for mineraler, i årene fremover.

Vi har i 2021 begynt å konkretisere rollen som koordinerende myndighet for å effektivisere prosessen ved oppstart av ny mineralvirksomhet, hvor vi samarbeider nært med Nome kommune om Fensfeltet.

Våren 2021 leverte vi ressursregnskap for Trøndelag, i samarbeid med NGU. Det er et eksempel på at vi har tatt fatt på et større arbeid for å forvalte våre mineralressurser på en ny og helhetlig måte. Dette omfatter alle mineralressurser, fra mineralressursene som finnes i bakken, mineraler som er under utvinning og bearbeiding, og overskuddsmasser etter annen virksomhet. Blant annet er vi opptatt av at overskuddsmasser etter vei- og jernbanebygging skal brukes som en ressurs, og ikke behandles som et avfall. Vi har vært en aktiv bidragsyter til KMDs (Nå KDD) «Prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset» med faglig kunnskap og samfunnsøkonomisk analyse. Prosjektet har som mål å sikre en forutsigbar og mer ressurseffektiv massehåndtering som ivaretar miljø-, klima- og arealhensyn.

Helhetlig tiltaksplan for Folldal gruver er levert. Med det har vi staket ut kursen for det videre arbeidet for at vi skal kunne oppfylle miljømålene i pålegget fra miljømyndighetene på vegne av Nærings- og fiskeridepartementet. Den helhetlige tiltaksplanen er en stor og viktig milepel både for oss og for Folldal-samfunnet. Arbeidet er også et stort og riktig skritt i retning av en mer bærekraftig mineralindustri i Norge ved at vi viser at det er mulig å rydde opp når gruvedriften er ferdig. I arbeidet fremover skal vi fortsette den gode dialogen med både Folldal kommune og andre aktører. Det ser vi frem til.

Også 2021 har vært et år preget av covid-pandemien. Aller mest har det påvirket tilsynsvirksomheten vår. Pandemien har lagt begrensninger på reise- og møtevirksomhet, noe som vanskeliggjør fullverdige tilsyn på stedet og øvrige befaringer i felt. Derfor har vi benyttet anledningen til å utvikle gode rutiner for fjerntilsyn og dokumentkontroll, som kan være gode supplementer til tilsynsarbeidet vårt i årene fremover.

Tilsvarende har vi prioritert å videreutvikle system for risikobasert porteføljestyring av sikringsobjekter basert på allerede kjent informasjon.

Bærekraft er sentralt for oss i DMF, både gjennom lovgivning, samfunnsoppdrag, kontakt med industrien og forventninger fra samfunn og ansatte. I 2021 har vi gjort et omfattende og dyptpløyende arbeid for å øke forståelsen vår for hva som ligger i begrepet og hvordan vår forvaltning i enda større grad kan innrettes for å fylle bærekraftbegrepet. Arbeidet har vist oss at vår virksomhet er tett koblet til bærekraftbegrepets helhetsperspektiv, og at vårt daglige arbeid bidrar til å utvikle en hel næring. Vi gleder oss til å fortsettelse utviklingen av forvaltningen av mineraler, til beste for samfunnet!

1. mars 2022

Randi Skirstad Grini

Direktør

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

2.0

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2021 ble året hvor DMF virkelig fikk beredt grunnen for å arbeide som et fullverdig direktorat for å forvalte mineraler til samfunnets beste på bærekraftig vis. I dette kapittelet beskriver vi vår rolle og virksomhet.

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DMF har brukt flere år på å rydde unna konsesjonskøen som oppstod etter utløpet av overgangsordningen for innføringen av mineralloven i 2015. Samtidig har vi gjennomført en radikal transformasjon fra det historiske Bergvesenet til et tverrfaglig og moderne direktorat. 2021 ble året hvor DMF virkelig fikk beredt grunnen for å arbeide som et fullverdig direktorat for å forvalte mineraler til samfunnets beste på bærekraftig vis. I dette kapittelet beskriver vi vår rolle og virksomhet.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbards (DMF) samfunnsoppdrag er å bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler i Norge, og å bidra til at Svalbards geologiske ressurser forvaltes og utnyttes best mulig til nytte for samfunnet. 2021 var året hvor DMF endte konsesjonskøen, og til fulle kunne arbeide med samfunnsoppdraget i hele sin bredde.

DMFs kjerneverdier

Modig

Vi viser vei og tar ansvar for å gjøre det som er riktig, både som enkeltperson og som organisasjon.

Trygg

Vi deler vår kunnskap og gir god faglig veiledning. Våre beslutninger er etterprøvbare.

Integritet

Vi er tro mot våre verdier og retningslinjer. Vi gjør det vi sier vi skal gjøre.

Profesjonell

Vi opptrer tillitsvekkende, uavhengig og saklig. Vi forstår vår rolle og vårt mandat.

Samhandling

Vi drar i samme retning mot felles mål. Vi involverer for å bli bedre.

Tabell 1: DMFs rolle

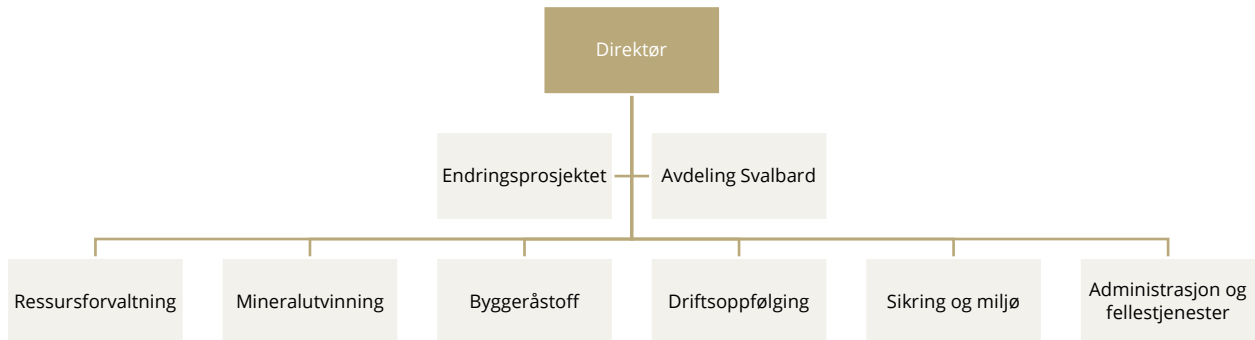
Iverksettende rolle	Faglige rolle
Forvaltning av regelverk - Mineralloven - Bergverksordningen for Svalbard	Faglig rådgiver for departementet - Rapporter og notater - Lovarbeid (sekretariatet)
Delegerte oppgaver - Sikring av gamle gruveåpninger - Miljøtiltak (inkl. Løkken, Follidal og Sulitjelma) - Andre delegerte oppgaver	Kompetanseorgan utad overfor sektoren, andre offentlige organer og allmennheten - Høringsinstans til areal- og samfunnsplanlegging - Mineralstatistikk – Harde fakta - Veiledning og formidling overfor næringen - Digitalisering og karttjenester

Vi arbeider hele tiden for å løse samfunnsoppdraget vårt på stadig bedre vis, og er en organisasjon som preges av kontinuerlig utvikling. DMF har utarbeidet utviklingsmål for perioden 2018-2021. Utviklingsmålene er basert på DMFs samfunnsoppdrag, tildelingsbrevet fra NFD og DMFs prioriterte utviklingsområder for gjeldende periode:

- **Utviklingsmål 1:** Vi skal være en premissgiver for bærekraftig mineralutvinning gjennom kunnskapsbasert forvaltning
- **Utviklingsmål 2:** Vi skal utøve enhetlig og effektiv saksbehandling basert på god kunnskap om mineralnæringen og samfunnets fremtidige behov
- **Utviklingsmål 3:** Vi skal være en arbeidsplass i stadig utvikling med et tverrfaglig og trivelig arbeidsmiljø

DMF er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet, og virksomheten er organisert i seks seksjoner, avdeling Svalbard og prosjektorganisasjonen Endringsprosjektet.

Figur 1: Organisasjonskart 31.12.2021

Ledelsen utgjorde ved årsskiftet:

Direktør: Randi Skirstad Grini

Fungerende avdelingsdirektør Svalbard: Arne Langeland

Seksjonssjef Ressursforvaltning: Dragana Beric Skjøstad

Seksjonssjef Mineralutvinning: Marte Kristoffersen

Fungerende seksjonssjef Byggeråstoff: Unni Garberg

Seksjonssjef Driftsoppfølging: Torbjørn Killi Olsen

Fungerende seksjonssjef Sikring og miljø: Hilde Marie Lingstad

Fungerende seksjonssjef Administrasjon og fellestjenester: Vibeke Dittmann Halvorsen

DMFs hovedkontor ligger i Trondheim. Vi har også et avdelingskontor i Longyearbyen, ettersom DMF med Bergmesteren for Svalbard forvalter Bergverksordningen for Svalbard.

Hovedmål for 2021

Ved siden av samfunnsoppdraget har våre hovedmål for 2021 vært:

1. DMFs bruk av virkemidler skal føre til en langsiktig, forsvarlig og bærekraftig forvaltning, utvinning og bearbeiding av mineraler.
2. DMFs virksomhet skal føre til at tidligere mineralvirksomhet er forsvarlig sikret og at tiltak for å redusere miljøkonsekvenser på hjemfalte gruveeiendommer underlagt NFD er gjennomført.
3. DMFs virksomhet skal føre til at Svalbards geologiske ressurser forvaltes og utnyttes på en best mulig måte for samfunnet.
4. DMFs virksomhet skal føre til god kommunikasjon og brukerrettet veiledning innenfor etatens virksomhetsområder.

Hovedmålene utgjør underkapittel i kapittelet *Aktiviteter og resultater i 2021*.

Disse målene er gitt oss gjennom tildelingsbrevet for 2021. Gjennom tildelingsbrevet fikk vi også ytterligere oppdrag; Helhetlig finansieringsmodell for tilsyn, arbeid med mineralloven og vurdering av oppdrag. I tillegg bistår DMF det regjeringsoppnevnte lovutvalget ved å leie ut en leder til sekretariatet på heltid og bistå med innspill og underlag til utvalgets arbeid på forespørsel fra sekretariatet.

Som statens fagorgan i mineralsaker har vi bistått departementet med flere bestillinger. Disse kommer inn under kapittel 3: Årets aktiviteter og resultater.

Viktige sammenhenger i DMFs bruk av virkemidler og resultater for å nå mål ses i resultatkjeden.

Figur 2: DMFs resultatkjede

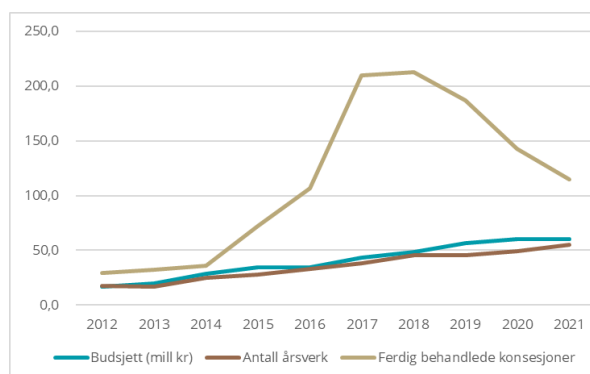
Utvalgte volumtall

Tabell 2: Utvalgte volumtall for perioden 2011 til 2021

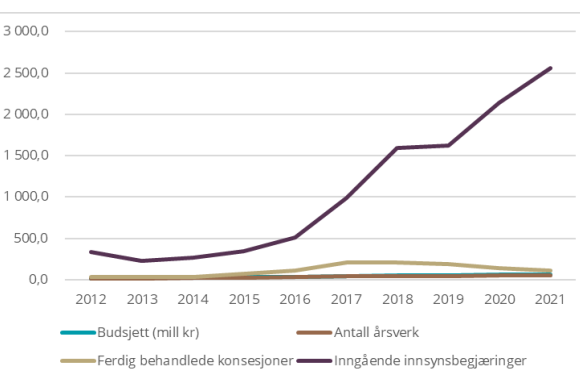
Periode	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inngående dokumenter	3418	1722	2038	4344	5118	5624	6010 ¹⁾	8311	8085	6916	6485
Hvorav nye saker	922	1142	1200	1974	2163	2099	2180	4210	3981	4295	5391
Hvorav kommuneplaner	-	-	138	124	101	171	143	115	96	115	104
Hvorav reguleringsplaner	-	-	167	631	503 ¹⁾	594	583	715	665	541	537
Hvorav innsynsbegjæringer ²⁾	245	335	223	270	347	511	985	1590	1627	2139	2557 ³⁾
Utgående dokumenter	1726	2175	1677	2931	3871	4163	4399	5102	4947	4913	4442
Hvorav kommuneplaner	34	138	134	146	116	134	127	142	174	138	139
Hvorav reguleringsplaner	92	144	153	263	226	282	273	685	663	639 ⁴⁾	650
Hvorav innsynsbegjæringer ²⁾	243	326	236	264	349	513	398	655	714	897	1897 ³⁾
Nye driftskonsesjonssaker	20	44	55	413	212	103	70	90	90	68	64
Vedtak om konsesjon	15	27	30	32	71	101	183	161	156	97	90
Avslag/avvisning/avsluttet	0	1	1	4	3	4	22	50	30	45	25

1. Korrigert fra årsrapport 2020
2. Inngående innsynsbegjæringer blir registrert som flere dokumenter. I svar på innsynsbegjæring blir flere dokumenter slått sammen til ett utgående dokument.
3. Fra februar i fjor: Flere dokumenter er ikke lenger slått sammen til ett utgående dokument. Et svar pr. bestilte dokument.
4. Fra 2018 inkluderer dette tallet også besvarte «varsel om oppstart» av reguleringsarbeid

Figur 3: Budsjett, antall årsverk og konsesjonsbehandling

Figur 4: Budsjett, antall årsverk, konsesjonsbehandling og inngående innsynsbegjæringer

Utvalgte nøkkeltall

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det kommer frem i prinsippnoten til årsregnskapet. DMF mottar bevilgninger fra to departement. Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) bevilger på kapittel 0906, og Justisdepartementet (JD) bevilger på kapittel 0011 Svalbard.

DMF har en budsjettbevilgning på kr. 62,8 millioner for 2021, inklusive overføringer. Etter nysalderingen disponerte sikring og miljøtiltak kr. 6,9 millioner som er øremerket tiltak på Løkken og kr. 6,97 millioner for øvrige eiendommer som er hjemfalt til staten, inklusive overføringer fra 2020.

Bergmesteren for Svalbard disponerte kr 2,3 millioner. Aktiviteten på Svalbard har blitt subsidiert med kr. 51 000 av DMF.

Totalt sett har Direktoratet benyttet 97 % av bevilgningen over kapittel 0906 og 100 % av bevilgningen over kapittel 0011 for 2021.

Tabellene nedenfor viser nøkkeltall for kapittel 0906 og kapittel 0011 samlet i den første tabellen og så for kapittel 0906 og 0011 hver for seg.

Tabell 3: Utvalgte nøkkeltall for perioden 2014 til 2021

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall utførte årsverk	26,6	29,8	34,8	40,2	47,6	47,5	51	56,8
Tildeling post 01-29 ¹⁾	30 890	36 094	36 535	46 105	51 385	60 173	63 314	65 085
Driftsutgifter ²⁾	31 077	36 118	35 938	45 953	50 363	58 987	62 136	63 206
Utnyttelsesgrad post 01-29	100,6 %	100 %	98,4 %	99,7 %	98 %	98 %	98 %	97%
Lønnsandel av driftsutgifter	57,8 %	57 %	60 %	66 %	71,2 %	62,4 %	63,2%	72%
Konsulentandel av driftsutgifter ³⁾	9,6 %	17,2 %	20,1 %	15,7 %	12,6 %	14,4 %	12,9 %	13,4%

1. Samlet tildeling for kap. 0906 og kap. 0011, tall vises i hele tusen

2. Driftsutgiftene vises i hele tusen og er korrigert med refusjoner fra NAV og kostnadene til medfinansieringsprosjektet er tatt ut tilsvarende belastningen på fullmakten fra Difi i 2016

3. Konsulentandelen er eksklusive utgiftene bokført på medfinansieringsordningen i 2016, 2017, 2018, 2020 og 2021

DMFs samlede utgiftsbevilgning (kap. 0906 og kap. 0011, post 01) utgjorde kr 65 millioner. Refusjoner fra NAV utgjorde kr 2,6 millioner i 2021. Økningen i den samlede utgiftsbevilgningen fra 2020 utgjør 2,8 %. Driftsutgiftene for 2021 utgjorde kr. 63,2 millioner. Dette er en økning på 1,7 % sammenlignet med 2020.

DMFs lønn og sosiale utgifter utgjorde 72 % av driftsutgiftene, som er en økning i forhold til 2020.

En økning i antall årsverk har bidratt til å øke lønnskostnadene. Lønnskostnadene økte med 15,8 % fra 2020 til 2021, mens driftskostnadene økte med 1,7 % i samme periode. Lønnsutgiftene per årsverk er 3,7 % høyere i 2021, dette skyldes i hovedsak lønnsforhandlingene i 2021.

Utgifter knyttet til kjøp av varer og tjenester utgjorde 28 % av driftsutgiftene. Kjøp av konsulenttjenester og fremmede tjenester utgjør de største postene. Kjøp av konsulenttjenester i 2021 skyldes i hovedsak behov for konsulentbistand til videre arbeid med digitalisering. DMF har kjøpt inn ekstern kompetanse på områder hvor det ikke er naturlig at DMF har kompetansen selv.

Tabell 4: Utvalgte nøkkeltall for perioden 2014 til 2021, kap. 0906

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall utførte årsverk	24,6	27,8	32,8	38,2	45,6	45,5	48,9	54,8
Tildeling post 01-29 ¹	29 340	34 472	34 890	44 305	49 541	58 273	61 376	62 833
Driftsutgifter ¹⁾	29 519	34 487	34 281	44 157	48 468	57 087	60 198	60 961
Utnyttelsesgrad kap. 0906 post 01-29	98,8 %	100 %	98,3 %	99,7 %	97,8 %	98 %	98 %	97%
Lønnsandel av driftsutgifter	56,2 %	55,7%	59 %	65,2 %	70,6 %	61,5 %	60,8%	71,8%
Konsulentandel av driftsutgifter ²⁾	10,1 %	18 %	20,1 %	16,4 %	13 %	14,9 %	13,3 %	13,8%

1. Tallene vises i hele tusen og driftsutgiftene er korrigert med refusjoner fra NAV og kostnadene til medfinansieringsprosjektet er tatt ut tilsvarende belastningen på Difi i 2016

2. Konsulentandelen er eksklusive utgiftene bokført på medfinansieringsordningen i 2016, 2017, 2018, 2020 og 2021

Når man ser på nøkkeltallene for kapittel 0906 viser de at bevilgningen på dette kapittelet utgjorde kr. 62,8 millioner i 2021, som er en økning på 2,4% fra 2020. Driftsutgiftene utgjorde kr. 60,96 millioner, og er en økning på 1,3 % fra 2020. Lønn og sosiale kostnader utgjør 71,8 % av driftsutgiftene for 2021 og utgifter knyttet til kjøp av varer og tjenester utgjorde 28,2 %.

Tabell 5: Utvalgte nøkkeltall for perioden 2014 til 2021, kap. 0011

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall utførte årsverk	2	2	2	2	2	2	2	2
Tildeling kap. 0011. post 01-29	1 550	1 622	1 645	1 800	1 844	1 900	1 938	2 252
Driftsutgifter	1 557	1 631	1 659	1 796	1 894	1 900	1 938	2 246
Utnyttelsesgrad post 01-29	100,5 %	100,6 %	100,9 %	99,8 %	102,7 %	100,0 %	100,0 %	99,7%
Lønnsandel av driftsutgifter	87,5 %	83,8 %	84,2 %	83,5 %	86,1 %	89,5 %	87,4 %	76,8%
Konsulentandel av driftsutgifter	0,2 %	0,2 %	0 %	0,1 %	0 %	0 %	0 %	0%

Nøkkeltallene for kapittel 0011 viser at bevilgningen på dette kapittelet utgjorde kr. 2,252 millioner i 2021, som er en økning på 16,2% fra 2020. Den store økningen ift. foregående år skyldes kostnader for leie av lokaler. Hele driftsbudsjettet er benyttet for dette kapittelet, i tillegg til at DMF har subsidiert driften på dette kapittelet med kr. 51 000 fra bevilgningen på kapittel 0906. Lønn og sosiale kostnader utgjør 76,8% av driftsutgiftene for 2021 og utgifter knyttet til kjøp av varer og tjenester utgjorde 23,2%.

3.0

Årets aktiviteter og resultater

Vi vurderer den samlede måloppnåelsen for hovedmål gitt i tildelingsbrev 2021 som god. I dette kapitlet gir vi først en kort og oppsummerende vurdering av samlet måloppnåelse, før vi går inn på hvert enkelt mål satt i tildelingsbrevet.

Samlet vurdering av måloppnåelse

Gjennom å gjøre oss ferdige med konsesjonskøen har vi nå lagt et solid grunnlag for å kunne levere bedre på samfunnsoppdraget vårt i sin fulle bredde. Vi har prioritert våre ressurser for å nå alle fire mål og øvrige oppdrag og bestillinger fra departementet. Vi har engasjert prosjektleder i full stilling slik at vi kunne fullføre og levere Helhetlig tiltaksplan for Folldal gruver, vi har gjort et dypdykk i bærekraft og vi har fristilt en av våre viktige lederressurser til sekretariatet for minerallovutvalget, i tillegg til at vi har gitt annen faglig bistand til den pågående revisjonen av mineralloven. Gjennom nok et pandemi-år har vi utviklet våre tjenester blant annet innen tilsyn, og vi har holdt driften oppe med god kvalitet på våre tjenester. Ikke minst har vi opprettholdt og forsterket et godt arbeidsmiljø i DMF.

Samlet sett vurderer vi at DMFs iverksettende rolle gjennom lovforvaltning og delegerte oppdrag har god måloppnåelse. Vi vurderer måloppnåelsen i vår faglige rolle som rådgiver for departementet og kompetanseorgan som tilfredsstillende ut fra de forutsetningene og ressursene DMF har. Vi erkjenner imidlertid at det er behov for å videreutvikle denne rollen ytterligere, og ser frem til å kunne prioritere dette høyere nå som konsesjonskøen er ferdigstilt. Samtidig er det viktig å presisere at det fortsatt er behov for ytterligere økte ressurser for at DMF skal kunne fylle rollen som direktorat fullt og helt med tanke på samfunnsoppdragets overordnede mål.

Mål 1

DMFs bruk av virkemidler skal føre til en langsiktig, forsvarlig og bærekraftig forvaltning, utvinning og bearbeiding av mineraler.

Vurdering av hvordan DMFs aktiviteter for å ivareta mineralressurser og mineralvirksomhet i offentlig planbehandling, bidrar til måloppnåelse

DMFs aktiviteter i 2021 har ført til god måloppnåelse.

En viktig oppgave for DMF er å komme med høringsuttalelser i offentlige planprosesser, slik at viktige mineralressurser ikke båndlegges til annen bruk i samfunnet. Gjennom aktiviteter som målrettet produksjon og distribusjon av mineralstatistikken Harde fakta til alle landets kommuner og ved å gi gode faglige råd, har vi i DMF gjort oss bedre kjent hos kommunene, og vi har med det fått flere kommuneplaner til høring. Vi har i brev til alle landets kommuner presisert hvilke typer saker vi skal ha, og ikke ha. Dette ble gjort både sommeren 2020 og 2021. I tillegg til at vi får inn flere saker, er det også flere saker som berører kjente mineralforekomster. Alle kommuner som ber om innspill fra oss får nå dette. Deltakelse i Planforum var prioritert i 2021, og ga oss mulighet til å komme med innspill i viktige saker i forkant av høringsuttalelser.

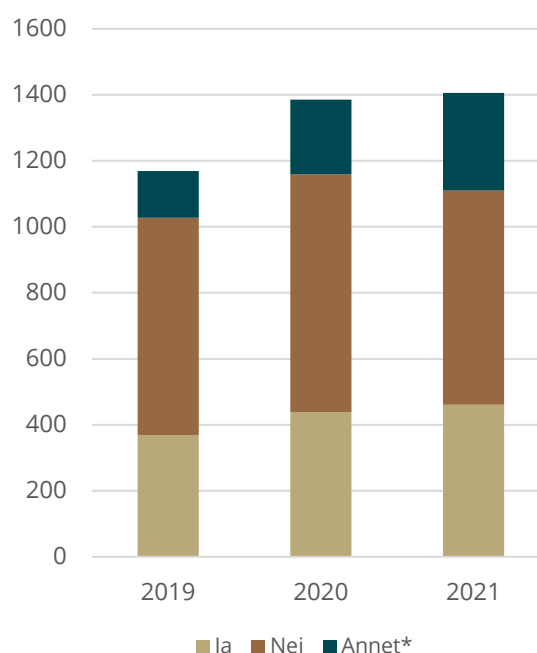
Fra 2019 til 2021 har det totale antallet plansaker vi har fått til høring fra offentlige instanser økt fra 1169 til 1406.

Gjennom bærekraftsarbeidet har vi blitt tryggere i rollen som faglig rådgiver i offentlig planbehandling. Dette har gjort oss i stand til å fremme bærekraftig bruk av mineralressurser i våre høringsuttalelser og i planforumene.

Planer som berører mineralske forekomster som av NGU er klassifisert som nasjonalt, eller internasjonalt viktige, prioriteres særskilt. I tillegg prioriteres viktige forekomster hvor DMF kjenner til at det pågår aktivitet med formål å etablere fremtidig drift.

Vi har bidratt betydelig til KMDs «Prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset» med faglig kunnskap og samfunnsøkonomisk analyse. Prosjektet har som mål å sikre en forutsigbar og mer ressurseffektiv massehåndtering som ivaretar miljø-, klima- og arealhensyn. Dette er et viktig skritt i arbeidet med å drive bærekraftig mineralforvaltning; som omfatter både å forvalte mineralressurser i bakken, mineraler som utvinnes og bearbeides, samt forvaltning av overskuddsmasse etter annen virksomhet under ett. Dette helhetlige perspektivet, som også innebærer å behandle overskuddsmasse som ressurs i stedet for avfall, vil gjøre oss i stand til å oppnå enda bedre måloppnåelse.

Figur 5: Plansaker som berører kjente mineralforekomster

*Saker som ikke kan fastsettes geografisk, eks: kommuneplanens samfunnsdel

Fensfeltet

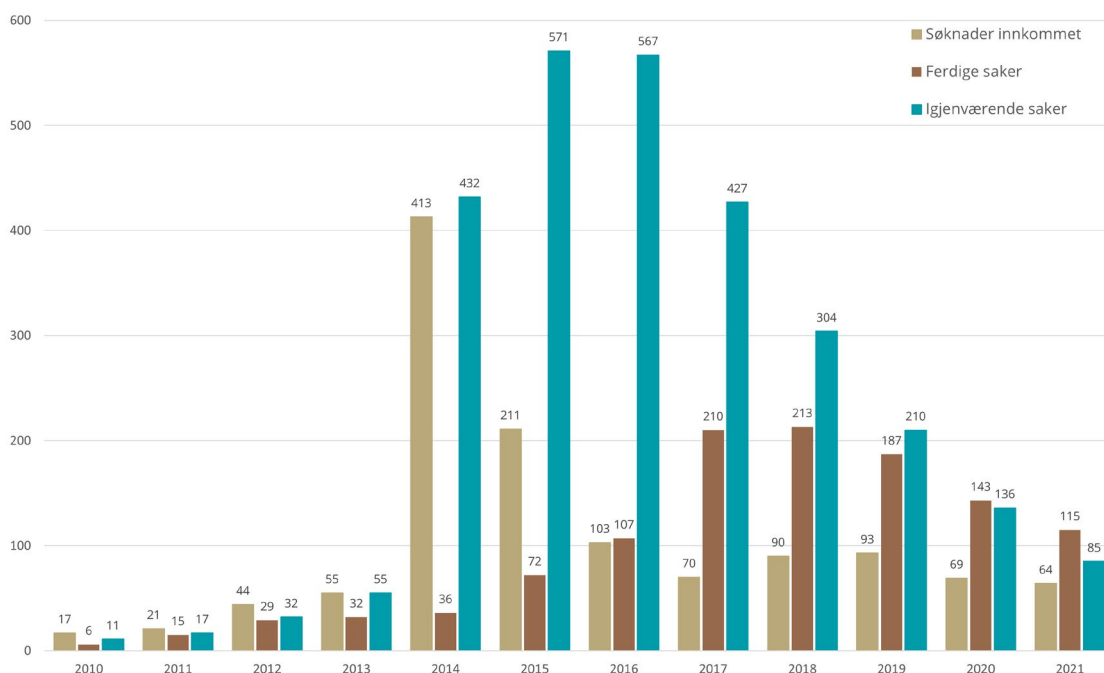
Interessen for å se på mulighetene for uttak av de sjeldne jordartene (REE) som befinner seg i Fensfeltet ved Ulefoss i Nome kommune er stor, både fra kommunen og fra private aktører. Kommunen ønsker å komme i gang med en kommunedelplan, for å tilrettelegge for en detaljreguleringsplan for uttaket av forekomsten. I den forbindelse har det vært en prioritert aktivitet for DMF å bidra med faglige råd og innspill tidlig i prosessen. DMF har også tilbudt Nome kommune å bistå med koordinering av myndighetsprosesser videre og utstrakt samarbeid med kommunen som ansvarlig planmyndighet i den pågående planavklaringen av Fens-feltet.

Redegjørelse for status og prioriteringer i arbeidet med behandling av søknader om driftskonsesjon

DMFs prioriteringer og ressursbruk har ført til svært god måloppnåelse. Konsesjonskøen er endelig ferdig!

I prosjektet «Konsesjonskøen 2021» ble det satt sammen et team under en dedikert prosjektleder. Ved årsslutt var alle saker enten ferdig behandlet gjennom vedtak eller satt på vent grunnet utenforliggende årsaker. Eksempler på slike forhold er at saken krever ytterligere utredning som må gjennomføres i riktig sesong, manglende kapasitet hos ekstern utreder eller pågående behandling etter plan- og bygningsloven. Flere av disse sakene har vært svært krevende. Ved årsslutt var 36 saker satt på vent, og inngår i total restanse. Det ble satt av ressurser til å behandle søknader som kom inn gjennom året. Av 64 søknader som kom inn i 2021 ble 20 søknader ferdig behandlet.

Figur 6: Konesjonssøknader, status ved årsslutt

Restanser – søknad om driftskonsesjon

Per 31.12.2021 hadde DMF totalt 85 søknader om driftskonsesjon som ikke var ferdig behandlet, se figur 6. Søknader som er innkommet i perioden 1. september – 31. desember, regnes ikke som «restanse» grunnet saksbehandlingstid på minimum 4 måneder. Dette gjelder 16 søknader. Restanse ved årsslutt var derfor på 70 søknader.

Restansene er gjennom 2021 blitt jobbet ned med 49 saker, samtidig som sakstilfanget har vært på samme nivå som for 2020.

Vurdering av DMFs arbeid med oppfølging av rettigheter til statens mineraler

Måloppnåelsen vurderes som god. DMF har etablert seg som den viktige ressursen for veiledning og faglige råd, for letevirksomheter og prospekteringselskaper som ønsker å drive leting og undersøkelser for fremtidig utvinning av mineralske ressurser i Norge. På den måten kan vi gi råd og veiledning til aktørene, slik at de blir kjent med og kan etterleve minerallovens krav.

I 2021 tildelte vi nærmere 60% flere undersøkelsesretter enn i året før. Det vil si 417 mot 264. DMF videreformidlet tre ganger så mange varsler om undersøkelsesarbeid i 2021 som i 2020. DMF har gjort ett vedtak om ekspropriasjon av adkomstrett i forbindelse med undersøkelsesarbeid i 2021.

Under 10% av undersøkelsesrettene er beholdt over 4 år. Flere rettighetshavere informerte om utfordringer med planlegging og gjennomføring av undersøkelsesarbeid på grunn av koronapandemien. DMF har innvilget unntak for 50 % påslag av årsavgift ved innbetaling i perioden 15. januar til 30. april i 2020 for de søknadene som ble begrunnet i koronapandemien.

Vurdering av DMFs arbeid med tilsyn og oppfølging av aktivitet underlagt minerallovens bestemmelser, herunder oppfølging av virksomheter etter konkurs

Med tilsyn mener vi i denne sammenhengen kontroll og eventuelt reaksjon. Kontroll betyr undersøkelse av status i henhold til krav gitt i medhold av mineralloven med forskrift. Med reaksjon mener vi at DMF iverksetter tiltak overfor en virksomhet når avvik fra myndighetskrav er avdekket.

DMF skal foreta tilsyn med både drift og undersøkelsesarbeider. Det gjennomføres også enkelte andre oppfølgingsoppgaver som gjelder aktiviteter underlagt minerallovens bestemmelser, men som ikke kan defineres som tilsyn. Disse oppgavene er imidlertid nært knyttet til tilsynsoppgaven, eksempelvis saker om endring/revidering av allerede godkjente driftsplaner.

Tilsyn er en viktig del av den samfunnsmessige kontrollen med mineralvirksomhet, og utfyller de andre virkemidlene DMF har. Et tilsyn vil også være en veiledning om hvordan lovens krav skal forstås. DMFs tilsynsaktivitet har derfor en tilleggsverdi, som et virkemiddel for måloppnåelse av hovedmål 4. DMF har som mål at effekten av tilsynsvirksomheten ikke bare skal tilfalle tilsynsobjektet, men at resultater og funn kan bidra inn i forbedringsarbeidet mot alle aktører i næringen, eksempelvis ved endringer i ekstern kommunikasjon og/eller endringer i interne rutiner og føringer.

DMFs portefølje av virksomheter som er underlagt tilsyn etter mineralloven, er svært omfattende i forhold til tilgjengelige ressurser. Kontrollaktiviteten har derfor vært basert på utvelgelser og stikkprøver, hvor vi har prioritert ressursene inn mot virksomheter med størst skadepotensiale.

Metodisk utføres tilsyn i DMF enten i form av stedlige tilsyn, fjerntilsyn eller dokumenttilsyn. På grunn av koronarestriksjoner har stedlige tilsyn i hovedsak blitt erstattet med fjerntilsyn fra kontor også i 2021. Vår erfaring er at digitale tilsyn kan supplere ordinær tilsynsaktivitet også i en normalsituasjon, men ikke fullt ut erstatte behovet for stedlige tilsyn. Enkelte tilsynsystema er ikke egnet for digital kontroll, da det i mange tilfeller er behov for fysisk tilstedeværelse for å kunne få en fullgod situasjonsforståelse.

DMFs tilsynsvirksomhet i 2021

Et overordnet mål med tilsynsvirksomheten er å påse at undersøkelser og utvinning av mineralske ressurser utføres i henhold til minerallovens krav. DMF er i ferd med å utvikle indikatorer som viser status og utvikling på ulike tilsynsområder.

I 2021 leverte 1500 uttak driftsrapport til DMF. Driftsrapporteringen danner et sentralt grunnlag for DMFs tilsynsvirksomhet. I 2021 mottok DMF 115 tips om mulige avvik innenfor mineralvirksomhet, med en stor andel tips om uttak av masser uten nødvendig tillatelse etter mineralloven. De fleste tipsbaserte tilsyn i DMF utføres i form av dokumenttilsyn. Oppfølging av slike henvendelser kan fortsatt kun prioriteres i svært liten grad. I hovedsak blir saker med spørsmål om fare for liv og helse/sikring blir prioritert. 13 av disse ble fulgt opp som følge av mulig høy alvorlighetsgrad.

Dokumentkontroll

Ved egnet tilsynsystema gjennomføres dokumentkontroll. DMF har gjennomført rutinemessig dokumenttilsyn innenfor følgende tema:

Ulovlighetsoppfølging/annen oppfølging

I 2021 mottok DMF 115 tips om mulige misligheter innenfor mineralnæringen, med et stort innslag om tips om uttak av masser uten nødvendig tillatelse etter mineralloven. Oppfølging av slike henvendelser kan fortsatt kun prioriteres i svært liten grad. I hovedsak blir saker med spørsmål om fare for liv og helse/sikring prioritert. 13 av disse ble fulgt opp som følge av mulig høy alvorlighetsgrad.

Det gjennomføres videre kontroller for å sikre at alle uttak av mineralske ressurser blir forsvarlig ryddet og sikret, både underveis og etter endt drift.

Plikt til å levere driftsrapport til DMF

Det føres kontroll med at alle rapporteringspliktige virksomheter leverer årlig driftsrapport til DMF. I 2021 leverte i underkant av 1500 uttak driftsrapport til DMF. Etter purringer, var det 30 uttak som ble fulgt opp av DMF med pålegg om levering.

Vilkår om etablering av økonomisk sikkerhetsstillelse (ØSS)

Med veldig få unntak stilles det vilkår om etablering av ØSS i alle konsesjonsvedtak. Formålet med dette er å sikre budsjettmidler i tilfelle konkurs ol til rydding og sikring av områder med mineralske ressurser. Dette er et arbeid som krever mye tid og ressurser.

I 2021 ble det stilt krav om ØSS for 92 nye uttak. Av disse er 31 ferdig etablert, mens arbeidet er påstartet for de øvrige. Utover dette er det noe etterslep i etablering av ØSS fra tidligere år (24 saker).

Fjerntilsyn og stedlig tilsyn

Tabell 6. Status for tilsynsvirksomheten for 2021

Type	Antall uttak	Antall kontrollerte uttak	Andel uttak med avvik	Andel uttak med pålegg om retting (reaksjon)	Andel iverksatt reaksjoner	Mål Antall kontroller
Fjerntilsyn	-	29	66 %	-	-	-
Stedlig tilsyn	-	4	25 %	-	-	-
Sum	1500	33	61 %	61 %	9 %	75

Det ble gjennomført 29 fjerntilsyn i 2021 for dagbruddanlegg på grunn av koronasituasjonen. Normalt ville stedlig tilsyn vært brukt som metode. På grunn av kapasitetssituasjonen i DMF er det fortsatt begrensninger i antall tema som er gjenstand for kontroll. For 2021 er antallet likevel økt noe. Tidligere har tilsynene vært fokusert rundt sikringsplikten, men for 2021 er tema også utvidet å omfatte kontroll med følgende:

- ✓ at oppryddingsplikten etter mineralloven § 50 etterleves
- ✓ at tiltakshaver har virksom konsesjon
- ✓ at uttaket har bergteknisk ansvarlig i samsvar med forskrift til mineralloven § 3-1
- ✓ at virksomheten, har foretatt riktig innbetaling til bankkonto i tråd med vedtak om økonomisk sikkerhetsstillelse, der virksomheten har oppbygging av fond som sikkerhetsform

Videre ble det i 2021 utført 4 underjordstilsyn. Disse ble gjennomført ved stedlig tilsyn, med etterlevelse av sikringsplikten i mineralloven § 49 som tema.

Undersøkelseretter

I henhold til mineralloven § 18 skal undersøker senest to måneder før oppstart skriftlig varsle DMF, grunneier og brukeren av grunnen om planlagte undersøkelser. I 2021 fikk DMF varsel om oppstart av 30 undersøkelsesarbeider, noen av dem var til dels omfattende boreprøver. DMF har ikke hatt kapasitet til å prioritere tilsyn med disse arbeidene.

Måloppnåelse

Vi vurderer egen innsats som god i 2021, men grunnet for lite ressurser er omfanget for lite til å oppfylle hovedmål 1 fullt ut. DMF har i flere år prioritert å behandle søknader om driftskonsesjon og ferdigstille konsesjonskøen slik at virksomhetene får klare og forutsigbare rammebetingelser og bedre kunnskap om pliktene de har i henhold til mineralloven. Vi erfarer imidlertid at kontroll av uttakene er vesentlig for å sikre at krav og føringer i mineralloven med forskrift faktisk blir fulgt.

Resultatene fra tilsynene viser at det ikke er tilstrekkelig å være tydelig i hvilke krav og føringer som gjelder ved uttak av mineralressurser. Det må også kontrolleres at kravene faktisk blir fulgt. Den høye andelen brudd som oppdages under tilsynsvirksomheten indikerer at det er en stor andel av virksomhetene som ikke etterlever minerallovens krav. Samtidig ser vi at det å føre kontroll av uttakene er i seg selv et godt virkemiddel for å bidra til at krav og føringer i mineralloven med forskrift blir fulgt. Dette illustreres godt når vi ser på differansen mellom antall tilsyn med avvik og antall tilsyn som avstedkom en reaksjon fra DMF. I 2021 ser vi at 61 % av de kontrollerte uttakene hadde avvik. De aller fleste avvik ble rettet opp av tiltakshaver etter at DMF hadde sendt vedtak om retting, uten at det var nødvendig å iverksette noen ytterligere reaksjon fra DMF.

Det ble gjennomført tilsyn i 2 % av uttakene. Det lave antall tilsyn innebærer også begrenset kontakt med bransjen, og begrenser dermed også DMFs mulighet til å fylle veilederrollen tilfredsstillende på tilsynsarenaen.

Mål 2

DMFs virksomhet skal føre til at tidligere mineralvirksomhet er forsvarlig sikret, og at tiltak for å redusere miljøkonsekvenser på hjemfalte gruveeiendommer underlagt NFD er gjennomført

Redegjørelse for risikovurdering, og prioritering og gjennomføring av sikringstiltak

Korona-pandemien og lav kapasitet innen området har vært en begrensende faktor for gjennomføring av nye sikringsbefaringer og fysiske tiltak, men DMFs aktivitet innen området sikring av farlige gruveområder vurderes likevel som høy sett i forhold til tilgjengelige ressurser.

DMF har i 2021 prioritert å videreutvikle metodikken for risikobasert porteføljestyling for farlige gruveåpninger, basert på tilgjengelig informasjon fra tidligere sikringsbefaringer, meldinger fra eksterne og samfunnsøkonomisk analyse. Slik standardisert risikovurdering vil gi en samlet oversikt over sikringsporteføljen, og vil sammen med kost-nytte-vurderinger være styrende for prioritering av tiltak. Når dette er ferdigstilt vil vi kunne anslå sikringsrestanser og nødvendige budsjetter for full måloppnåelse.

DMF har gjennomført fysiske sikringstiltak ved to gruvesjakter ved Vigsnes på Karmøy, samt lukking av en dagåpning på Røstvangen gruve i Østerdalen. Det er i tillegg sendt ut skilt med teksten «Farlige gruveåpninger» til en del meldere/grunneiere/venneforeninger der det er vurdert at risikoen er lav og at et generelt varsel om risiko er tilstrekkelig.

DMF har i 2021 arbeidet sammen med NFD for å avklare det formelle ansvaret knyttet til sikring av farlige gruveåpninger. Per i dag er det ikke klare grenser for Statens og NFDs sikringsansvar. Det er blant annet gjennomført møte med NFD, KLD, MD og DMF den 11.10.21 om sikring og opprydning etter gammel gruvedrift.

DMF har i 2021 også fortsatt arbeidet med videreutvikling av gruvesikringsregister og aktsomhetskart. Aktsomhetskartet er tilgjengelig for offentligheten via www.dirmin.no og kan være til hjelp ved å vurdere risiko i et område.

Det ble i 2021 gjennomført ordinære VTA-befaringer (Vassdragsteknisk ansvarlig) ved Skorovatn, Joma, Knaben, Løkken og Gjersvika i henhold til damsikkerhetsforskriften. Det ble ikke avdekket behov for umiddelbare tiltak. Damsikkerhetsforskriften stiller krav om jevnlig revurdering av damanlegg. Hyppigheten av revurdering avgjøres av dammens klassifisering. Krav om revurdering gjelder for damanleggene på Løkken og Knaben. Det er inngått kontrakt med konsulent om revurderingsarbeidet, og arbeidet ble påstartet sommeren 2021. Dette arbeidet kommer i tillegg til de ordinære VTA-oppgavene, og tidsperioden for gjennomføringen strekker seg ut i 2022.

Resultater fra overvåking av vannkvalitet i henhold til pålegg

Den 6. desember 2016 fikk NFD pålegg om overvåking av vannkvalitet i gruveområdene Sulitjelma, Løkken, Follidal og Nordgruvefeltet på Røros, etter vannforskriften. Nordgruvefeltet på Røros er ikke hjemfalt til staten ved NFD, men NFD har tatt ansvar for å gjennomføre vannovervåkingen i henhold til kravet i pålegget.

DMF sørger for at vannovervåkingen gjennomføres i henhold til Miljødirektoratets krav. DMF har fått utarbeidet et forslag til reviderte overvåkningsprogrammer, som er blitt godkjent av Miljødirektoratet i 2021. Programmene vil bli tatt i bruk fra og med 2022.

Løkken: Resultater fra våre ni prøvepunkter på Løkken viser at det er store årlige variasjoner ved de ulike målestasjonene. Det er likevel en avtagende trend for kobberkonsentrasjonen i resipientene tilknyttet Løkken verk. Den avtagende trenden er forsterket etter oppstart av nøytraliseringsanlegget. Det er ikke påvist noen negativ påvirkning av Orkla.

Folldal: Resultater fra våre fem prøvepunkter i Folldal viser høye tungmetallkonsentrasjoner, og at elva Folla er sterkt påvirket av tidligere gruvedrift.

Sulitjelma: Resultater fra våre elleve prøvepunkter i Sulitjelma viser at Langvatnet fortsatt tilføres forurensning fra gruvevirksomheten, men at vannkvaliteten ved utløp av Langvatnet ved Hellarmo har kjemisk god vannkvalitet.

Røros: Resultater fra våre tre målepunkter i Røros viser at vannkjemien i Orva er sterkt påvirket av avrenning fra Nordgruvefeltet. Dette påvirker også vannkvaliteten i Glomma.

Alle resultater fra vannovervåkingen i 2021 vil bli rapportert innen fristen som er 1. mars 2022.

Vurdering av planlagte og gjennomførte forurensningsbegrensende tiltak etter pålegg fra miljømyndighetene

Løkken

I 2021 har DMF dokumentert at effekten av tiltakene på Løkken er god. To av tre av miljømålene fra pålegget fra 23. juli 2008 er oppnådd.

I 2021 har DMF satt i gang arbeidet med å utarbeide en revidert tiltaksplan med vekt på å lukke pålegget om at «tilførsel fra Fagerlivatnet til Bjørnlivatnet skal opphøre».

Nøytraliseringsanlegget hadde stort sett stabil drift i 2021. DMF jobber kontinuerlig med å vedlikeholde anlegget og forbedre installasjoner ut fra behov. Totalt for året er det behandlet 507 885m³ gruvevann. Forbruket av kalk for året var 450 tonn, dette er noe mindre enn for 2020 på grunn av den planlagte driftsstansen på slutten av året.

Tabell 7: Viser reduksjon i kobberkonsentrasjonen fra nøytraliseringsanlegget ble startet i 2018 og frem til d.d. Tallene viser at anlegget har en god effekt. Eks. i L7er reduksjonen fra et kobbernivå på 1538 µg/l i 2017 til 61,2 µg/l i 2021.

KOBBERKONSENTRASJON µG/L								
	Fagerli/Bjørnli			Raubekken			Orkla	
PÅLEGG:	Tilførsel fra Fagerlivatnet til Bjørnlivatnet skal opphøre			Kobberkonsentrasjonen ved inntak Raubekken kraftstasjon skal ikke overstige 175 µg/l			Kobberkonsentrasjon ved målestasjon i Orkla skal ikke overstige 10 µg/l	
ÅR/PRØVEPUNKT	L1	L2	L7	L3	L4	L5	O1	O2
2017	4125	2518	1538	1369	351	313	2	4,6
2018	1812	1190	761	449	165	178	2,6	3,0
2019	13400	228	138	65	148	88	2,2	2,5
2020	24539	539	202	117	115	96	2,0	2,1
2021	5094	174	61,2	44,8	108,6	74,1	3,4	2,6
STATUS PÅLEGG:	Ikke oppnådd			Oppnådd			Oppnådd	

Folldal

I 2021 har vi kommet et godt stykke nærmere måloppnåelse når det gjelder Folldal gruver. Arbeidet med Helhetlig tiltaksplan for Folldal Gruver ble gjennomført høsten 2021 og rapport er overlevert til NFD i januar 2021. Planen foreslår at det gjennomføres forurensningsreduserende tiltak i 3 trinn, tilsvarende det som er gjennomført på Løkken. De to første trinnene må gjennomføres for å få kildek kontroll og det tredje trinnet er

en renseløsning for rensing av oppsamlet surt vann før det slippes ut i Orkla. Det er planlagt å starte med gjennomføring av første del av tiltakene i 2022 dersom forutsetningene for dette kommer på plass.

Sulitjelma

I 2018 fikk DMF en anbefaling fra konsulenter om ikke å gjennomføre omfattende tiltak, da tiltak kunne frigjøre metaller fra bunnsedimentene i Langvatnet, og dermed virke mot sin hensikt, men å fortsette å overvåke miljøtilstanden. Overvåking gjennomføres på elleve målepunkter, og viser at det ikke er forverring av kobberkonsentrasjonen i Langvatnet. Det er dermed ikke nødvendig å se på ytterligere tiltak.

Vurdering av samarbeidet med berørte kommuner, miljømyndigheter og andre aktører og hvilken effekt det har for måloppnåelse

DMF er opptatt av at en god dialog med kommuner og andre berørte parter er en viktig forutsetning for å lykkes med gjennomføring av miljøpålegg og sikringsoppdrag. I det store og hele mener vi å se gode effekter av dette. Det er for eksempel lagt ned et betydelig arbeid med å etablere et godt samarbeid med Folldal kommune og andre interessenter som bidrar i gjennomføring av Helhetlig plan for Folldal gruver. Vår vurdering er at dette øker muligheten for måloppnåelse for mål 2 om at tidligere mineralvirksomhet er forsvarlig sikret, og at tiltak for å redusere miljøkonsekvenser på hjemfalte gruveeiendommer underlagt NFD er gjennomført.

DMF har i 2021 videreført samarbeidet med aktuelle kommunale og statlige myndigheter, samt aktuelle private aktører. Dette inkluderer, men er ikke begrenset til: Orkland kommune, Folldal kommune, Fauske kommune, Arendal kommune, Nome kommune, øvrige kommuner med gruveområder med sikringsbehov, Riksantikvaren, Miljødirektoratet, NVE, vannregioner, besøksgruver/stiftelser m.fl.

Dialogen består av møter, men også løpende kontakt med de som blir berørt av de tiltakene som DMF ønsker å gjennomføre.

Mål 3

DMFs virksomhet skal føre til at Svalbards geologiske ressurser forvaltes og utnyttes på en best mulig måte for samfunnet

Redegjørelse og vurdering av DMFs arbeid med ivaretagelse av geologiske ressurser på Svalbard i arealplanlegging

DMF har i 2021 behandlet flere saker knyttet til arealbruk på Svalbard, seks i og rundt Longyearbyen og en for Ny Ålesund. I tillegg har DMF svart ut en rekke høringer, bla. konsekvensutredningsprogram for mineralvirksomhet på deler av norsk kontinentalsokkel. DMF har i behandlingen lagt vekt på ivaretagelse av geologiske ressurser, tildelte utmål og pågående virksomhet på Svalbard. Vår vurdering er at arbeidet DMF utfører ivaretar geologiske ressurser på Svalbard i arealplanlegging.

DMF har i 2021 hatt dialog med prosjektet som arbeider med etablering av prøvelager på Svalbard; Svalbard Rock Vault, som har som mål å bevare geologisk undersøkelsesmateriale.

Status for funnpunktanmeldelser og søknader om utmål, herunder for territorialfarvannet ved Svalbard

Det er mottatt og behandlet en funnpunktanmeldelse med tilhørende begjæringer om utmål på Svalbard i 2021. Funnpunktet og utmålsbegjæringen er tatt på et borehull for geotermi (jordvarme) i Longyearbyen. Begjæringen om utmål ble avvist.

Vurdering av DMFs oppfølging av bergverksdrift, herunder antall gjennomførte tilsyn

DMF har i 2021 fulgt opp bergverksdriften på Svalbard gjennom fysisk og digital kontakt med aktuelle aktører. Dette omfatter spørsmål knyttet til Bergverksordningen, oppfølging av utmål, årsavgift, dispensasjonssøknader og innrapportering knyttet til arbeidsplikt. Flere møter enn normalt er avholdt digitalt i 2021.

Det er fysisk gjennomført en befaring i Barentsburg og et besøk i Gruve 7 i 2021. Befaringene har vært utført som rutinemessig oppfølging av bergverksdrift og gruveområdene tilhørende Store Norske Spitsbergen Kullkompani og Trust Arktikugol. Befaringen i Barentsburg ble gjennomført i samarbeid med Arbeidstilsynet og Sysselmesteren.

Omfanget og antatt effekt av veiledning knyttet til sikring av gruveåpninger

Det har vært gjennomført flere møter med Store Norske Spitsbergen Kullkompani i forbindelse med oppryddingen i Svea som går mot slutten, og den varslede stengingen av gruve 7 i 2023.

Mål 4

DMFs virksomhet skal føre til god kommunikasjon og brukerrettet veiledning innenfor etatens virksomhetsområder

Redegjørelse for digitaliseringstiltak og vurdering av hvilken effekt det har på DMFs virksomhet

For å oppnå at effektiv og digital saksbehandling fører til god kommunikasjon og brukerorientert informasjon har DMF arbeidet med digitalisering av oppgaver og kommunikasjon siden 2014.

I 2021 har vi profesjonalisert digitaliseringsarbeidet, blant annet gjennom arbeidet med å utvikle en egen helhetlig digitaliseringsstrategi og ved å løfte den tekniske plattformen fra tidligere statiske teknologi, opp til moderne dynamisk teknologi i en form for «privat sky». Dette gir oss mange av de fordelene som oppnås ved å koble seg til sky-teknologi, men skjærer oss for de sikkerhetsmessige ulempene, ettersom denne «private skyen» kun ligger på våre egne servere, innenfor brannmurene. DMF har utviklet digitaliseringsprosjektene fra å legge vekt på hvordan teknologi og digitale løsninger kan løse konkrete problemer isolert sett, til å sette brukeren i sentrum.

I 2020 fikk DMF godkjent et nytt prosjekt gjennom medfinansieringsordningen for å etablere den digitale konsesjonsbehandlingsprosessen, med ferdigstilling i 2022. Formålet med prosjektet er å heve kvaliteten på DMFs konsesjonsbehandling. Dette er nødvendig for å møte framtidens behov, hvor typen saker forventes å bli mer faglig krevende. Prosjektet vil legge vekt på dialog med, og oppfølging av, søkerne av driftskonsesjon, faglig samhandling i DMF og reduksjon av manuelle arbeidsoppgaver. Digital konsesjonsbehandling er et nødvendig steg, og et viktig tiltak i seg selv. Samtidig vil det forsterke de positive virkningene av allerede utførte digitaliseringsprosjekter. Prosjektet «Digital konsesjonsbehandling» sluttføres i 2022. Foreløpige deleffekter er nettopp den profesjonaliserte datahåndteringen. DMF har mye historisk materiale fra en lang bergverkhistorie i Norge. Digitaliseringsprosjektene i DMF har så langt allerede bidratt til å systematisere denne informasjonen, samt gjøre den tilgjengelig og anvendelig i forvaltningsøyemed. Arbeidet med gruvesikringsregisteret og DMFs karttjenester er eksempler på dette. Se også vurdering i kapittel 4: «Sikkerhet og beredskap».

Vurdering av effekten av gjennomførte tiltak for kommunikasjon, brukerorientering og veiledning

Tidlig i 2021 utarbeidet DMF ny kommunikasjonsstrategi. Det overordnede målet for DMFs kommunikasjonsarbeid har vært å tydeliggjøre DMFs rolle som direktorat. Kommunikasjonsstrategien har klargjort DMFs ansvar for å bidra til en åpen og opplyst samtale, og ellers følge Statens kommunikasjonspolitikk. Mye av kommunikasjonsaktivitetene har vært rettet mot intern klargjøring av DMFs rolle som direktorat, og den enkelte medarbeiders kommunikasjonsansvar.

Tabell 8: Strategier og tiltak definert i kommunikasjonsstrategien

DMF vil øke sin kommunikasjonsaktivitet mot eksterne målgrupper	Veien til godt kommunikasjonsarbeid eksternt er vurdert å i svært høy grad gå via styrking internt. Arbeidet målrettet med i 2021.
Både virksomhetsstrategi og kommunikasjonsstrategi må gjøres kjent i DMF	Arbeidet godt med gjennom både artikler på intranett (utviklet) og i allmøter samt aktiviteter som medietrening for ledere og ansatte
Alle medarbeidere i DMF må gjøres kjent med og settes i stand til å utføre sitt kommunikasjonsansvar, for eksempel gjennom medietrening	Kommunikasjonsstrategien ble lansert og gjort kjent for alle ansatte da den var ferdig. Den ligger til grunn for alt kommunikasjonsarbeid, og lever dermed i organisasjonskulturen. Medietrening er satt i gang. Alle ledere er medietrent. Noen ansatte. Pandemien har bremset fremdriften.
DMF må vurdere egnetheten til dagens kanaler for kommunikasjon, herunder www.dirmin.no	Intranett-portalen, samt rutiner for og gjennomføring av intern kommunikasjon ble vurdert som ikke særlig godt egnet. Ny portal, nye rutiner og ny gjennomføring er innført, i tråd med strategi. www.dirmin.no er ikke vurdert formelt.
DMF vil arbeide systematisk og jevnlig med internkommunikasjon	
Aktiviteter for kompetansedeling som Fredagsforedraget skal opprettholdes og om nødvendig styrkes	Pandemi og ressursknapphet har hindret dette arbeidet i 2021. Rutiner for 2022 er satt i gang.
DMFs intranett utvikles som nyhetstjeneste for internkommunikasjon	Gjennomført med svært gode resultater.
Kommunikasjonsteamet utvikler rutiner for å bistå ledere og HR i DMF med å avdekke internkommunikasjonsbehov	Det er ikke utviklet rutiner, men kommunikasjon bidrar med mye lederstøtte på øverste nivå. Det vil utarbeides rutiner for bedre lederstøtte på seksjonsledernivå i 2022.

Harde fakta

«Harde fakta – mineralstatistikk for 2020» ble publisert i september. Publikasjonen ble sendt ut til samtlige norske kommuner. Sammen med publikasjonen ble det lagt ved et brev. Brevet informerer kommunene om vår rolle og presiserer nærmere hvilke sakstyper som skal forelegges oss.

For å kunne forvalte mineralressursene i Norge til beste for samfunnet, må vi ha kunnskap om volumet som brukes og utviklingen i næringen. Slik kan vi passe på forbrukstakten, og ha god planlegging for å sikre

tilstrekkelig tilgang for samfunnet også i fremtiden. I Harde fakta samler DMF årlig kunnskapen vi trenger for å oppnå dette, gjennom innsamling av data fra mange hundre næringsaktører. I 2021 ble det også definert at utsending av publikasjonen til norske kommuner skulle øke kunnskapen om DMFs rolle i ressursforvaltningen. Både innkomne dokumenter og øvrig kontakt med kommuner og andre brukere av DMFs tjenester tyder på at dette har hatt god effekt.

PDAC

Den årlige PDAC-kongressen ble ikke arrangert fysisk i 2021 på grunn av pandemi, men DMF deltok på digital utgave av Nordic Mining Day. PDAC er arenaen der gruveindustri fra hele verden samles årlig, og således en god kanal for å nå viktige målgrupper for å nå hovedmål 4.

FEM

DMF bidro på digitalt også på FEM i 2021. En viktig arena for å nå den skandinaviske delen av DMFs brukere fra industrien, og dermed bidra til å nå hovedmål 4.

Veiledning

Nye driftsplanveiledere ble tatt i bruk i 2021. DMFs veiledning pågår i det øvrige kontinuerlig gjennom behandling av søknadsprosesser, gjennom tilsyn og annen interaksjon med brukere. DMF har også en telefonvaktordning som skal veilede der den som henvender seg ikke har en konkret sak å vise til. DMF er høringspart med innsigelsesrett i kommunale og regionale plansaker. Tiltak som utsending av brev og «Harde fakta» har ført til flere henvendelser i offentlige plansaker. Vi får dermed bedre anledning til å ivareta mineralressurser og sikre at ressursene blir tilgjengelige for fremtiden.

I 2021 har større andel av DMFs ansatte enn tidligere uttalt seg i media, med klarere budskap som skal bidra som veiledning.

Effektiv drift

Vurdering av DMFs systemer, rutiner og internkontroll med sikte på hvordan dette legger til rette for effektiv drift.

DMF har i løpet av året arbeidet videre med flere tiltak for å få gode systemer, digitalisering, rutiner og internkontroll med sikte på å legge til rette for effektiv drift, slik at hovedmålene oppnås på en effektiv måte.

Gjennom mange år har fleksibilitet og evne til pragmatisk problemløsning vært den mest effektive arbeidsmetoden for at DMF skulle nå hovedmål og løse samfunnsoppdraget. Dette på grunn av den radikale transformasjonen fra det historiske Bergvesenet, med sine oppgaver, sin kompetanse, bemanning og ressursituasjon, til å være et fullverdig, moderne og tverrfaglig direktorat, med langt bredere oppgavetilfang og nye krav til produksjon.

Vi er nå inne i en konsolideringsfase. Transformasjonen er langt på vei gjennomført, aller tydeligst manifestert gjennom avslutning av konsesjonskøen. Vi retter nå stadig mer oppmerksomhet mot en målrettet utvikling mot et tydelig direktorat som løser samfunnsoppdraget i et bredt spekter. Denne fasen har vi forberedt ved tidligere å arbeide med innføring av ulike systemer og rutiner. Prosessen videre vil omfatte ytterligere spesialisering og tydeligere ansvars- og myndighetsfordeling.

Timeføringssystem

I 2021 har vi innført et system for timeføring knyttet til arbeidsoppgaver og prosjekter. Det gir oss bedre oversikt over ressursbruken, og skal føre til godt funderte prioriteringer i tiden som kommer.

EQS

Arbeidet med å implementere QA-systemet i DMF er påbegynt i 2021, og videreføres i 2022. Arbeidet med å videreutvikle og oppdatere interne rutiner har fortsatt, men er noe redusert i 2021 som følge av prioritering av ressurser for håndtering av korona-pandemien. Implementeringen av QA-systemet krever at det må settes av mer ressurser til å evaluere og videreutvikle eksisterende rutiner enn det som har vært mulig å prioritere i 2021. Effektivisering av eksisterende rutiner og bedre søkemuligheter for å finne gjeldende rutiner forventes å bidra til økt trygghet og en intern effektivisering i saksbehandlingen. Når systemet er implementert og tatt i bruk, vil det kreve jevnlig oppdatering av rutinene for å opprettholde den positive effekten internt, og videreutvikling av EQS-systemet vil være nødvendig som del av en kontinuerlig forbedringskultur.

Kontrollrutiner

Kontrollrutinene som tidligere er etablert når det gjelder alle vedtak og forpliktende beslutninger er fulgt også i 2021. I hovedsak består de av kontroll fra nærmeste leder. Saker av prinsipiell og strategisk art kontrolleres i tillegg av direktør. Sidemannskontroll fungerer etter hensikten.

Digitalisering

DMF har i 2021 utarbeidet en digitaliseringsstrategi. Implementeringen av denne er viktig for at vi skal oppnå hovedmålene våre på en effektiv måte gjennom ulike digitaliseringsprosjekter og bruk av digitale verktøy også i den daglige driften.

Oppdrag

Ved siden av samfunnsoppdrag og hovedmålene i tildelingsbrevet får DMF en del oppdrag og bestillinger fra departementet, både gjennom tildelingsbrev og annen dialog. Nedenfor følger en oversikt og vurdering av gjennomføring av oppdragene.

Helhetlig finansieringsmodell for tilsyn

DMF fører tilsyn med at undersøkelser og uttak av mineralske ressurser gjennomføres forsvarlig og i tråd med godkjente planer, og vi påser at sikrings- og oppryddingsplikten blir oppfylt. Vi har fått i oppdrag å sammen med departementet arbeide med å utforme en finansieringsmodell for tilsyn. Arbeidet er ikke kommet skikkelig i gang i 2021. Dette skyldes at det ikke har vært mulig å gjennomføre alle planlagte aktiviteter, verken i DMF for seg eller i samarbeid med NFD. Dette som følge av prioriteringer i forbindelse med håndtering av korona-pandemien. DMF har gjort enkelte forberedende analyser som grunnlag for dette arbeidet.

Arbeid med mineralloven

DMF har fristilt en lederressurs på full tid til sekretariatet for lovutvalget som skal utarbeide et forslag til revisjon av mineralloven. I arbeidet med mineralloven har DMF i 2021 i tillegg utført betydelig arbeid med faglige innspill på forespørsel fra minerallovsutvalget.

Salg Raudsand

Arbeidet med salg av eiendommene på Raudsand har pågått i flere år. Utfordringen har vært å finne løsninger på håndteringen av forurensningen etter tidligere gruvedrift og riktig verdisetting på eiendommene. Salget er nå gjennomført og saken er avsluttet.

Salg av tomt Knaben

Kjøper av tomten har ønsket å kjøpe dette arealet i mange år. DMF startet prosessen med salg av tomten i 2021. Det er gjennomført oppmålingsforretning som nå er godkjent av NFD. Salget forventes gjennomført i løpet av 2022.

Forespørsel om salg Mofjellet Gruver

Mofjellet Berghaller AS leier gruverommene i Mofjellet gruver. Den kontraktsfestede leieperioden strekker seg til 2049, med mindre det inntreer forhold som medfører at videre utleie ikke lengre kan finne sted. Mofjellet Berghaller AS ønsker å se på muligheten for kjøp av bergrommene, og det er sendt henvendelse til NFD angående dette. DMF har bestilt en juridisk utredning av mulighetene for matrikulering av bergrom i forbindelse med salg eller utleie.

Andre føringer

Regjeringens inkluderingsdugnad

Gjennom 2021 fortsatte DMF arbeidet i rekrutteringsprosessene, og har ansatt totalt 13 nyansatte. Arbeidet for å innfri målet om at minimum fem prosent av nyansettelser i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en har vært prioritert.

DMF er bevisst på inkluderingsperspektivet i rekrutteringsprosessen. I 2021 innførte vi nye tekster i stillingsutlysningene, for å få flere søkere som fyller kriteriene. Vi har gjennom rekrutteringsprosessene i 2021 også lagt vekt på inkluderingsdugnaden ved gjennomgang av søkere i de enkelte prosessene. Vi arbeider med å videreutvikle våre rutiner blant annet for å bedre måloppnåelsen på dette området.

Til tross for dette arbeidet, har vi ikke oppnådd målet om at 5% av nyansettelser skal ha nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en. Vi har ikke klart å tiltrekke oss søkere som er kvalifiserte og har nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en. Rekrutteringsprosessene våre i 2021 indikerer at det er få søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV på den type fagstillinger vi lyste ut. Vi har heller ikke erfaring med at søkere først oppgir dette ved intervju i de prosessene som har vært i 2020.

Vårt bidrag til inkluderingsdugnaden i 2021 har vært å legge til rette for et engasjement på et lengre arbeidsmarkedstiltak, ved å finne nødvendige og konkrete arbeidsoppgaver.

DMF skal i løpet av 2022 gjennomføre ny anskaffelse av rekrutteringstjenester. Inkluderingsdugnaden vil spille en rolle i denne anskaffelsen og i vårt videre rekrutteringsarbeid.

I tabellen har vi beskrevet tiltakene vi satte i gang for å rekruttere mer inkluderende. Vi har beskrevet resultater og erfaringer vi har gjort oss hittil. Vi skisserer også kort hvordan vi har tenkt å fortsette med inkluderingsarbeidet i året som kommer.

Tabell 9: Tiltak, resultater og erfaringer og veien videre

Tiltak	Resultater og erfaringer	Veien videre
Tilpasning av utlysningstekster Mangelen på måloppnåelse gjør at vi fortsetter arbeidet med forbedring av utlysningstekstene. Nye tekster vil implementeres i 2022.	Antallet søkere fra målgruppene har vært lavt gjennom prosessene i 2021.	Vi fortsetter arbeidet med utlysningstekstene.
Forbedre rekrutteringsprosessene Involverte i rekrutteringsprosessene har deltatt på eller sett Difis seminarrekke om inkluderingsdugnaden.	Gode innspill til forbedring av DMFs prosesser.	Tiltaket vil bli videreført i 2022.
Gi flere relevant praksis Se på mulighet for å etablere flere praksisplasser innen utløpet av 2022. Vi ser også på praksisplasser som et ledd i å styrke rekrutteringen til faste og midlertidige stillinger av personer fra målgruppen.	God dialog med Nav om praksisplasser. Vi videreførte avtale om praksisplass på geofag i 2021.	Tiltaket vil bli løpende evaluert, samt muligheten for å ta inn flere på praksisplass.

Føring om lærlinger

Alle statlige virksomheter skal knytte til seg minst en læring. DMF skal hvert år vurdere om de kan øke antallet lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag og skal knytte seg til et opplæringskontor.

DMF har i de senere år gjennomført en stor omstilling av organisasjonen, og har rekruttert mange nyansatte. Både arbeidsplassens påvirkning fra pandemien, samt den generelle kapasitetsutfordringen, gjør at DMF ikke har hatt kapasitet til å tilby lærlingeplasser så langt.

Bruk av kommunikasjonstjenester

Oppgaver knyttet til ekstern og intern kommunikasjon i og for DMF skal som hovedregel utføres av virksomheten selv. Unntak fra dette er oppgaver knyttet til design av kommunikasjonsmateriell f.eks. rapporter.

DMF har i 2021 kjøpt bistand til grafiske tjenester og design av kommunikasjonsmateriell som Harde fakta. Øvrige kommunikasjonstjenester er utført av egne ansatte. Intern kapasitet og kompetanse på dette området er styrket i 2021 ved ansettelse av kommunikasjonsrådgiver.

Bærekraftsmålene

DMFs virksomhet fyller bærekraftbegrepet i sin fulle betydning gjennom samfunnsoppdraget. Slik samfunnsoppdraget vårt er definert, gjenspeiler det betydningen av de tre ulike områdene i FNs bærekraftsmål som skal overlape og forsterke hverandre, og sammen utgjøre kjernen i trippelperspektivet; økonomisk utvikling, sosiale forhold og vern av miljø og klima.

Dette er en av de viktige innsiktene vi har fått i løpet av 2021, da DMF gikk målrettet i dybden på bærekraftbegrepet og hva det betyr for oss. Gjennom høsten 2021 hadde vi besøk av flere ulike bærekrafteksperter – fra FN-sambandet som ga oss innsikt i helhetstenkning, til Norges Miljø- og biovitenskapelige universitet som forklarte hvordan livsløpsanalyser kan bidra til bærekraft.

Vårt arbeid med å utvikle kompetanse om bærekraft kulminerte i en fagdag, der alle ansatte var involvert i en strukturert prosess som både ga kunnskap om hvordan vårt arbeid bidrar til bærekraft – både helhetlig og for våre fire utvalgte bærekraftsmål – og hvordan vi kan bidra ytterligere til bærekraft i årene som kommer.

For oss i DMF er det viktig å se bærekraft i et helhetsperspektiv, og ikke fokusere utelukkende på enkelte av FNs bærekraftsmål. Arbeidet med å svare ut fra de fire enkeltmålene DMF er bedt om å jobbe mot i tildelingsbrev 2021 har likevel vært svært nyttig som konkretisering. Nedenfor oppsummerer vi en del av eksemplene våre ansatte identifiserte, på hvordan DMFs arbeid har bidratt til å oppnå disse fire målene.

DMFs bidrag til å oppfylle FNs bærekraftsmål 8 og 9 - eksempler utarbeidet på fagdag

- Ferdigstilling av konsesjonskøen
- Tildeler tillatelser og konsesjoner som bidrar til verdiskaping og økonomisk vekst i mineralnæring og lokalsamfunn
- Bidrar til at geologiske ressurser som er nødvendige for langsiktig økonomisk vekst ikke båndlegges
- Krav til, og veiledning om, driftsplan
- Krav til ressursutnyttelse
- Krav til sikring og etterbruk
- Vurderer økonomisk gjennomførbarhet
- Våre tillatelser øker sysselsetting og sørger ved krav til sikkerhet i driftsplan for anstendig arbeid
- Inkluderingsdugnad
- Sommerstudenter ansatt
- Ved å sørge for mineralvirksomhet i Norge tilbys mineraler utvunnet på anstendig vis som et alternativ i markedet
- Besøksgruver og museum

- DMFs tillatelser sørger for at bærekraftige mineraler brukes i infrastruktur
- Offentlig tilgjengelig grunnlagsmateriale i form av digitale karttjenester
- Harde fakta
- Bevisstgjøring rundt ressursutnyttelse og bruk av masser
overskuddsmasser/masser fra §3-uttak.
- Tilgjengeliggjort data for gjenbruk
- Arbeid med TSM i Norge
- Ressursregnskap og tverrsektorielt prosjekt om massehåndtering er med på å bidra til mer effektiv bruk av ressurser og større anvendelse av rene masser
- Innovative metoder for opprydding, som ved Løkken

- Driftsoppfølging og tilsyn
- Vilkår i driftskonsesjon og lovpålegg om å forvalte naturressursene på en god måte. Vilkår om etterbruk som sikrer at arealet kan utnyttes til noe annet også etterpå.
- Uttalelser i plansaker for å sikre langsiktig og bærekraftig forvaltning av ressurser.
- Krav i driftskonsesjon om plan for å unngå utslipp av kjemikalier og avfall
- Påser at påvirkning av nærliggende områder er ivaretatt i konsesjonsbehandling
- Arbeid med vannforskriften
- Reduserer påvirkning av metaller fra Løkken verk
- Vilkår om minimering av - og vurdering av gjenbruk av - avfallsmasser
- Nøytraliseringsanlegget på Løkken
- Vurdering av naturmangfold i konsesjoner
- anbefaler gjenbruk av overskuddsmasser i reguleringsplan
- Krav om økonomisk sikkerhetsstillelse og avslutningsplan
- Deling av informasjon og kunnskap med hele Norge. Vi har også utstrakt dialog med alle kommunene i landet. Direktoratet har vokst enormt de siste årene, og sørget for å gi et kunnskapsgrunnlag for verdien av bærekraftig utvikling av mineraler i Norge. Harde Fakta.
- Setter vilkår i konsesjoner som beskytter samisk livsgrunnlag og kultur
- Ansatt jurist med spesialområde urfolks rettigheter

- Krav om økonomisk sikkerhetsstillelse som sikrer opprydding og tilbakeføring
- Stiller vilkår til reguleringsplaner
- Oppryddingsarbeid som Løkken og Folldal
- Gjennom konsesjon sikre at området for uttak er kartlagt og at ingen rødlistede arter blir berørt av uttaket
- Vilkår om at det ikke forekommer mer hogst enn nødvendig
- Krav om revegetering
- Krav om bevaring av matjord
- Praktiserer artsmangfoldsloven
- Forvalter naturmangfoldsloven
- Stiller avbøtende vilkår i konsesjonsbehandling, for eksempel vilkår om at det ikke skal foretas uttak i hekkesesongen for sandsvaler
- Har sprøytet og ryddet vekk uønskede arter ved kalkanlegget på Løkken
- Krav til økonomisk sikkerhetsstillelse

Antall ansatte i statsforvaltningen

DMF har hatt en økning i antall ansatte med 2 personer fra 2020 til 2021. Dette skyldes forsinkelser i bemanningsøkningen som følge av økt budsjett i 2019.

Oppfølging av sikkerhet og beredskap

Arbeidet med sikkerhet og beredskap skal tilpasses virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Sentralt for DMF er skallsikkerhet og andre tiltak for å begrense fysisk inntrengningsrisiko i våre lokaler, it-sikkerhet samt sikkerhet for våre ansatte på tilsyn og ved sikringsbefaringer i nedlagte gruveområder. I 2021 har også driftssikkerhet ved stort fravær som følge av koronapandemien vært et prioritert område.

I løpet av 2020 og starten av 2021 opplevde mange bedrifter og offentlige etater alvorlige IKT-angrep. DMF har over tid kartlagt og gjennomført tiltak for å sikre våre data og systemer. I 2021 har vi investert i nye backup-systemer for å være bedre sikret mot kryptoangrep. Videre har vi gjennomført full gjennomgang av alle bruker-PC-er for å sikre at oppsett, programvare og OS holdes oppdatert. Gjennom pågående digitaliseringsprosjekter har vi fått oversikt over og samlet data som bare DMF forvalter og samlet disse i en felles dataplattform. Som følge av dette har vi også kunnet avvikle og fjerne flere servere, som i seg selv effektiviserer og øker sikkerheten i vår dataforvaltning.

DMF tillater fortsatt ikke bruk av sky-tjenester ut fra et sikkerhetsperspektiv. Vi har derfor ikke tillatt å administrere og dele data via skybaserte kommunikasjonsplattformer som Teams eller lignende. Dette har vært særlig krevende under pandemien hvor omverdenen har hatt forventninger til at dialogen skulle gå gjennom mindre sikre plattformer, som for eksempel Teams og Google. DMF har i 2021 arbeidet med å finne sikre kommunikasjonsplattformer, og arbeider for tiden med innføring av videokonferansetjenester fra Pexip.

DMF har jevnlig dialog med huseier for å opprettholde gode rutiner og alarmsystem for skallsikring av bygg. DMFs lokaler er tilrettelagt med en «indre» og en «ytre» sone som gir et klart skille for adgang til internt ansatte og eksterne gjester.

DMF har i 2021 jobbet videre med oppdatering av overordnet planverk innenfor sikkerhet og beredskap. Vi har fortsatt arbeidet med å identifisere sårbare områder i seksjonene og det videre arbeidet med å implementere og utvikle rammeverk for å håndtere andre uforutsette hendelser eller driftsforstyrrelser.

4.0

Styring og kontroll i virksomheten

DMF har tidligere implementert aktiv målstyring i virksomheten, hvor mål og handlingsplaner for å oppnå DMFs forpliktelser i henhold til bestillinger i tildelingsbrevet er utarbeidet seksjonsvis og rapporteres månedlig til DMFs ledelse. Denne arbeidsformen og rapporteringen er gjennomført også i 2021.

Styring og kontroll i virksomheten

DMF har tidligere implementert aktiv målstyring i virksomheten, hvor mål og handlingsplaner for å oppnå DMFs forpliktelser i henhold til bestillinger i tildelingsbrevet er utarbeidet seksjonsvis og rapporteres månedlig til DMFs ledelse. Denne arbeidsformen og rapporteringen er gjennomført også i 2021.

Utviklingsarbeid i virksomheten er fortsatt i hovedsak organisert som prosjektarbeid, knyttet opp mot vårt samfunnsoppdrag, mål satt i tildelingsbrev og andre bestillinger. DMF har arbeidet videre med noen store utviklingsprosjekter i henhold til plan i 2021.

I 2021 har vi gjort en endring i rekrutteringsstrategien vår for å løse samfunnsoppdraget vårt. DMF har identifisert et behov for å styrke seniorkompetansen, og arbeider målrettet for å rekruttere deretter. Vi har også jobbet videre med ytterligere spesialisering av oppgaver og ansvar, for eksempel på kommunikasjon, HR og urfolks rettigheter. Vi har allerede erfart at dette gjør oss tryggere i rollen, gir en mer stabil retning og bidrar til bedre måloppnåelse.

Risikovurderinger

DMF gjennomfører jevnlig risikovurdering av virksomheten, sist 20. september 2021. Risikovurderingen av virksomheten er relatert til hoved- og delmål definert i tildelingsbrevet. Risikotoleranse er satt til Lav og Middels. Gjennomføring av tiltak er prioritert for områder som klassifiseres i risikoklasse Kritisk og Høy. I noen tilfeller er det valgt å iverksette tiltak også for områder som klassifiseres i risikoklasse Middels.

Høyest risiko er knyttet til tilsyn, også etter planlagte tiltak. Økte bevilgninger har bidratt til at DMF har fått økt kapasitet og kompetanse, og har kunnet utvikle nye og mer effektive arbeidsrutiner. Tildelinger fra medfinansieringsordningen gjør DMF i stand til å fortsette utviklingen av nye digitale løsninger. Konesjonskøen forventes ferdigbehandlet i 2021 og risiko er nå knyttet til oppbygging av restanser for konsesjonssøknader kommet inn i 2021. Restrisiko for dette punktet vurderes imidlertid til Lav. Krevende regelverk og kompliserte tekniske løsninger knyttet til bergrettigheter i kombinasjon med økt aktivitet gjør at vi nå også vurderer restrisikoen på dette området som høy. Det vurderes imidlertid fortsatt å være avstand mellom DMFs kapasitet og samfunnsoppgaver som er under utvikling. Dette omfatter blant annet mer krevende vurderinger i konsesjonsbehandling av nye uttak. I takt med at DMFs tjenestetilbud har fått høyere kvalitet og blir mer synliggjort, etterspørres flere tjenester fra DMF. Vi opplever også at forventningen til DMFs rolle som myndighet er økende. Dette omfatter både økte forventninger til forutsigbare prosesser fra næringsdrivende og til langsiktig ressursforvaltning i et bærekraftig perspektiv. Behovet for fortsatt økning av intern kapasitet og kontinuitet i kompetanseutvikling er fortsatt nødvendig for videre utvikling av DMF og bærekraftig forvaltning av Norges mineralressurser. DMFs tilsynsansvar har i flere år hovedsakelig vært ivaretatt i form av kontroll og postale tilsyn. Begrenset kapasitet til stedlige tilsyn gir redusert mulighet til oppfølging av bransjens etterlevelse av gjeldende regelverk og tillatelser. Dette kan i ytterste konsekvens medføre økt risiko for liv og helse. Situasjonen er forsterket etter flere år med svært lav tilsynsvirksomhet. Etter hvert som konsesjonskøen har blitt redusert, har DMF styrket kompetanse og kapasitet innen kontroll, tilsyn og sanksjonsbehandling. Fra 2020 har DMF tatt i bruk fjerntilsyn som et nytt virkemiddel som supplement til stedlige tilsyn. Risikoen vurderes likevel fortsatt som høy. IT-drift, -utvikling og -sikkerhet er områder hvor DMF har hatt stor utvikling de siste årene. Etter hvert som det utvikles og tas i bruk flere IT-systemer, øker avhengigheten til at disse er tilgjengelige til enhver tid. Kompleksiteten i systemene og sammenhengen mellom ulike systemer øker og mengden data som samles i digitale løsninger er økt, noe som gir økt sårbarhet for eksterne trusler. DMF vurderer restrisikoen på disse områdene til å være middels ut ifra dagens situasjon, men har stadig fokus på risikoreduserende tiltak gjennom interne og eksterne ressurser.

Internkontroll

DMF har gjennomført et innkjøp av digitalt kvalitetssystem i 2020. Se nærmere redegjørelse i kapittel 3, og beskrivelse av arbeidet med innføring av EQS-system, under «Effektiv drift». Vi har gjennomført et grundig kartleggingsarbeid innenfor internkontroll for å kunne implementere systemet på best mulig vis, og vi har også begynt arbeidet med å utvikle systemet innenfor HMS.

DMF arbeider fortsatt med utvikling og oppdatering av interne prosedyrer for saksbehandling etter mineralloven. I 2021 har vi implementert nye rutiner i forbindelse med endringene i mineralloven som trådte i kraft 01.07.21 og 22.12.21.

Videreutvikling av prosedyrer og rutiner for gjennomføring av fjerntilsyn har også vært en prioritert oppgave i 2021. Det omfattende arbeidet med lovfortolkning for DMFs tilsynsvirksomhet er videreført i 2021.

DMF er fullservice-kunde hos Direktoratet for forvaltning- og økonomistyring (DFØ). Dette bidrar til at DMF får tilgang til oppdaterte løsninger og rutiner for økonomistyringen. Det er gjennomført en ekstern revisjon av internkontrollen for deler av regnskapsområdet. Mottatte forbedringsforslag er fulgt opp i 2021.

DMF har fokus på datasikkerhet, og spesielt med hensyn til ivaretagelse av personopplysninger for brukere som benytter våre digitale tjenester via Min side. Den nye skjematjenesten Altinn tilbyr har personvernutfordringer. Dette begrenser utviklingen av fulldigitale skjema, men det foregår en rekke aktiviteter som vil løse dette.

I 2021 har vi gjort løpende vurderinger og tiltak for å opprettholde it-sikkerhet knyttet til pandemihåndtering med stor grad av arbeid hjemmefra. Dette har vært knyttet til pålogging og sikkerhet fra hjemmenettverk, og sikkerhet ved bruk av digitale kommunikasjonsplattformer. Det gjøres kontinuerlig testing og risikovurderinger av datasikkerheten i våre interne og eksterne systemer, med særlig vekt på den pågående digitale utviklingen og de mange endringene som gjennomføres.

I 2020 gjennomførte vi en større medarbeiderundersøkelse i DMF. I 2021 har vi jobbet målrettet med tiltak etter denne. DMF jobber systematisk med å redusere sykefravær, og har i 2021 rettet ekstra oppmerksomhet mot forebygging av belastningsskader og psykisk helse i forbindelse med bruk av hjemmekontor.

Bemannings-, kapasitet og kompetansesituasjonen i virksomheten

DMF har økt antall ansatte fra 57 til 59 i 2021. Antall utførte årsverk i 2021 er økt med 5,8 årsverk. Når det gjelder antall ansatte og antall årsverk har effekten av de økte budsjettene de siste årene en viss forskyvning. Økningen i antall årsverk fremkommer senere enn økningen i budsjettbevilgning skulle tilsi. Dette er en følge av at nyttilsetninger skjer gradvis gjennom budsjettåret, i tillegg til en viss turnover, forholdsvis høy andel fødselspermisjoner og noe langtids sykefravær. Denne forsinkelsen i økt kapasitet kompenseres delvis med innleide vikarer eller kjøp av eksterne tjenester. Andelen ansatte i midlertidige stillinger (vikariat og prosjektstillinger) er redusert fra 3 % ved utgangen av 2020 til 0 % ved utgangen av 2021.

Kapasiteten i organisasjonen er fortsatt for lav til tross for at DMFs budsjetter har økt jevnlig de siste årene. Det er fremdeles et sprik mellom vår kapasitet og mulighet til å oppfylle samfunnsoppdraget fullt ut i tråd med samfunnets forventninger, både i dag og i tiden fremover. Totalt bemanningsbehov er fortsatt vurdert å være 80-90 personer, og behovet for styrking av DMF er permanent.

DMFs ansvarsområder krever en bredt sammensatt fagkompetanse. Dette omfatter blant annet kompetanse innen geofagene, jus, GIS (GIS=geografiske informasjonssystemer), areal og samfunnsplanlegging, miljøteknologi samt både samfunns- og bedriftsøkonomi. Behovet for å kunne gjøre gode analyser av mineralforvaltningens betydning for samfunnet som helhet gjør at vi også har behov for å styrke kompetansen på samfunnsanalyse og samfunnsøkonomi. I tillegg er det nødvendig med god IT-kompetanse og kompetanse innen ledelse og administrative fag.

Likestilling

Ved utgangen av 2021 hadde DMF 59 ansatte hvorav 35 kvinner og 24 menn. Kvinneandelen utgjør dermed 59 %. Det har vært et bevisst ønske om å ansette flere menn, for en mer jevnere kjønnsfordeling. Andel menn har fra 2020 til 2021 økt fra 37 % til 41 %.

Ledelsen består av 8 personer, inkludert direktør. Kjønnsfordelingen i ledergruppen er 6 kvinner og 2 menn, inkludert direktør som er kvinne. Gjennomsnittslønnen i DMF er noe høyere for menn enn for kvinner og

årslønn for kvinner utgjorde 94,4 % av årslønnen for menn. Dette skyldes gjennomsnittlig høyere alder og ansiennitet for menn i DMF. Virksomheten har ved utgangen av 2021 tre ansatte med utenlandsk bakgrunn. Ved nyansettelser har DMF alltid et bevisst forhold til likestilling. Dette fremgår også av alle utlysninger vi har.

Tiltak for å hindre arbeidslivskriminalitet

DMF følger krav til offentlige anskaffelser for innkjøp av tjenester, herunder krav til dokumentasjon av skatter og avgifter.

5.0

Vurdering av fremtidsutsikter

Prognosene sier at både etterspørsel etter og behov for mineraler vil øke i årene som kommer. Samtidig tyder mye på at bærekraftige mineraler kan få en konkurransefordel i årene fremover. Hurdalsplattformen gir mange føringer og ambisjoner for å legge til rette for en bærekraftig utvikling av mineralnæringen i Norge.

Vurdering av fremtidsutsikter

Mineralnæringen i Norge påvirkes av en hel rekke faktorer, både nasjonale og internasjonale. Prognosene sier at både etterspørsel etter og behov for mineraler vil øke i årene som kommer. Samtidig tyder mye på at bærekraftige mineraler kan få en konkurransefordel i årene fremover. Hurdalsplattformen gir mange føringer og ambisjoner for å legge til rette for en bærekraftig utvikling av mineralnæringen i Norge.

En forutsetning for vekst og økt aktivitet i norsk mineralindustri, er en endringsvillig næring. Vi registrerer at næringen fortsetter arbeidet med bærekraftig utvikling, blant annet gjennom implementering av TSM (Towards Sustainable Mining), og på den måten utvikler seg og tar sin del av ansvaret. Det lover godt.

Det er viktig å erkjenne at det er store, langvarige og ressurskrevende prosesser som skal til for å utvikle en drivverdig forekomst til å bli en gruve i drift. Etableringen omfatter i alle tilfeller en rekke kryssende samfunnsinteresser. De siste årene er det etablert en økt internasjonal og nasjonal bevissthet rundt behov for mineraler og sikre forsyningskjeder. Det er tatt flere initiativer som har som mål å stimulere til bærekraftig vekst og økt utvinning av norske mineraler. Som eksempel har det pågående lovarbeidet som mål å forenkle og tydeliggjøre mineralloven.

Samtidig som fremtiden kommer til å bringe med seg økt behov og økt etterspørsel etter mineraler, øker kunnskap og oppmerksomhet rundt behovet for å begrense naturinngrep og miljøpåvirkning. Dette kommer til å kreve mye av både næringen og mineralforvaltningen i årene som kommer. Den generelle motstanden i samfunnet mot naturinngrep gjelder ikke bare mineralnæringen, og er med på å bidra til at vi i forvaltningen må tenke nytt og fri oss fra den tradisjonelle sektorplanleggingen. For eksempel gjennom å samlokalisere mineralindustri med annen arealkrevende virksomhet i grønne industriparke – der hvor mineralene faktisk er. Der forholdene ligger til rette for mineralindustri bør det søkes å legge til rette for annen arealkrevende virksomhet. På den måten kan mineralindustrien bidra til å skape varige arbeidsplasser i hele landet.

En slik utvikling krever samhandling og dialog på tvers av sektormyndigheter, mellom forvaltning og næring og andre berørte parter i et annet omfang enn hva som tradisjonelt har vært vanlig. Vi i DMF ser frem til å bidra til regjeringens nye mineralstrategi, som kommer til å være en god anledning til å jobbe med disse problemstillingene.

6.0

Årsregnskap

Årsregnskap

Ledelseskommentar til årsregnskapet 2021

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet, og krav fra Nærings- og fiskeridepartementet. Årsregnskapet gir etter min vurdering et dekkende bilde av DMFs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

DMF fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet. DMF mottar bevilgninger fra to departement. Nærings- og fiskeridepartementet bevilger på kapittel 0906, og Justisdepartementet (JD) bevilger på kapittel 0011 Svalbard.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2021 har DMF samlet disponert tildelinger på utgiftssiden på kr. 79 009 000 fra NFD og JD jf. bevilgningsrapporteringen og note A. DMF har et mindreforbruk på tildelingene på kapittel 0906 i 2021. Årsaken til mindreforbruket vil bli omtalt under de enkelte postene nedenfor. Kapittel 0011 er subsidiert med kr. 51 000 fra kapittel 0906 i 2021.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31.12.2021 kr. 1 904 947. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av. Foruten rapportert mellomværende, har DMF en leverandørgjeld på kr. 295 241 som ikke er betalt og derfor ikke fremkommer som utgift i årsregnskapet, jf. opplysninger om avregning med statskassen i note 6.

Kapittel 0906

Mindreutgiften for **post 01 driftsutgifter** ble kr. 1 872 485. Disse midlene søkes overført til 2022, jf. note B. Mindreforbruket på DMFs budsjett er i hovedsak knyttet til reduksjon av reisekostnader. Også i 2021 har reisevirksomheten i all hovedsak vært innstilt og planlagte tilsyn gjennomført som fjerntilsyn på grunn av korona-pandemien. Planlagte utviklingsprosjekter og nyansettelser er noe forsinket. I tillegg har våre leverandører hatt utfordringer med sine leveranser av samme grunn, og levert mindre enn bestilt.

Salg av eiendommer på Raudsand på vegne av NFD ble gjennomført i 2021. DMF har arbeidet med forberedelse og gjennomføring av salget siden 2017, og mesteparten av kostnadene er påløpt i tidligere år. Påløpte kostnader er mer enn kr. 1,5 millioner mens salgsinntekten utgjør i overkant av kr. 600 000, grunnet fordeling av forurensningsansvar. DMFs kostnader i 2021 utgjør i overkant av kr. 200 000 og DMF har derfor fått kr. 400 000 til dekning av tidligere års kostnader i 2021. Summen av dette medførte at DMF ikke fikk benyttet hele bevilgningen, inkludert overføringene, i 2021.

Vi har en økning i lønnskostnader for 2021 som skyldes en økning på 6 årsverk. Økningen i antall årsverk skyldes en økning på to ansatte, og færre ansatte i redusert stilling og ulønnet permisjon. Økningen er finansiert ved omdisponering av driftskostnader som var ekstraordinært høye i 2020 på grunn av flytting til nye lokaler.

For **post 30 Sikring og miljø** ble bevilgningen redusert med kr. 3 500 000 i vedtak av 17. desember 2021. DMF søker om overføring av resterende mindreforbruk på kr. 942 356 til 2022 jf. note B. Mindreforbruket skyldes i hovedsak at mye av DMFs ressurser innen området har gått til gjennomgang av avtaler, kjøp og salg av eiendom og å få oversikt over sikringsansvaret som DMF har på vegne av NFD. DMF har videre prioritert å dokumentere effekten av gjennomførte miljøtiltak før nye tiltak detaljeres og gjennomføres. Korona-pandemien har også medført forsinkelser i planlegging og gjennomføring av sikringstiltak, blant annet på grunn av reiserestriksjoner. Enkelte sikringsaktiviteter har også bortfalt etter dialog med kommunen som planmyndighet etter nærmere avklaring av sikringsansvar.

Utgifter til utarbeidelse av Helhetlig tiltaksplan Folldal ble noe mindre enn budsjettert. Helhetlig tiltaksplan for Folldal er nå levert til NFD og det planlegges for oppstart av trinn 1 i planen innenfor de gitte bevilgningene for 2022.

For **post 31 miljøtiltak på Løkken** ble bevilgningen redusert med kr. 4 500 000 i vedtak av 17. desember 2021. DMF søker om overføring av resterende mindreforbruket på kr. 2 602 427 til 2022 jf. note B. DMF har dokumentert effekten av gjennomførte tiltak og 2 av 3 av miljømålene i pålegget på Løkken er oppnådd. Revidert tiltaksplan for Løkken for å oppfylle det siste miljømålet er under utarbeidelse. Arbeidene er forsinket som følge av korona-pandemien, utsatte leveranser og intern kapasitet. Planlagt fjerning av masser i de herreløse byggene er inkludert i dette planarbeidet og utsatt til 2022.

Kapittel 0011

For Svalbard har DMF i 2021 en samlet tildeling fra JD på kr. 2 252 000. Mindreutgiften på post 48050 er kr. 6 128 for 2021 etter at dette kapittelet er subsidiert med kr. 51 000 fra budsjettbevilgningen fra NFD over kappost 090601.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men revisjonsberetningen vil foreligge per 1. mai 2022. Beretningen vil være offentlig fra dette tidspunktet og vil bli publisert på DMFs nettsider sammen med årsrapporten for 2021.

Trondheim, 1. mars 2022

Randi Skirstad Grini

Direktør

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Notene viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo

på kunde- og leverandørreskontro) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifikasjon av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Regnskapsrapporter og noter

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2021

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merutgift (-) og mindretgift
0906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmes	01	Driftsutgifter	A,B	62 833 000	60 960 515	1 872 485
0906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmes	30	Sikrings og miljøtiltak	A,B	6 971 000	6 028 644	942 356
0906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmes	31	Miljøtiltak Løkken	A,B	6 903 000	4 300 573	2 602 427
0540	Digitaliseringsdirektoratet	25	Medfinansieringsordningen for lønnsomme IKT-prosjekter, prosjekt Mineraler for alle	B	0	4 177 638	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoordning for mva i staten		0	6 540 089	
<i>Sum utgiftsført</i>					76 707 000	82 007 458	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merinntekt og mindreinntekt(-)	
3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmes	01	Bergrettigheter leieinntekter	100 000	73 088	-26 912	
3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmes	02	Behandlingsgebyrer	1 150 000	1 090 100	-59 900	
5551	Avgifter knyttet til mineralvirksomhet:	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekom	1 000 000	1 380 209	380 209	
5551	Avgifter knyttet til mineralvirksomhet:	71	Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsret	2 000 000	7 118 055	5 118 055	
5309	Tilfeldige inntekter:	29	Ymse	0	77 142		
5700	Trygdeavgift	72	Arbeidsgiveravgift	0	5 738 385		
<i>Sum inntektsført</i>					4 250 000	15 476 978	

Deposita og avsetninger

845004	Avsetninger i Svalbardregnskapet			C		1 179 372	
<i>Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet</i>						1 179 372	
<i>Sum netto rapportert til bevilgnings- og kapitalregnskapet</i>						1 179 372	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

Kapitalkontoer						67 709 852	
60089901	Norges Bank KK /innbetalinger					14 587 564	
60089902	Norges Bank KK/utbetalinger					-81 672 936	
709403	Endring i mellomværende med statskassen					-624 480	
<i>Sum rapportert</i>						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		31.12.2021	31.12.2020	Endring
xxxxxx	[Aksjer]	0	0	0
709403	Mellomværende med statskassen	-1 904 947	-1 280 467	-624 480

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B *Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år* for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
090601	1 178 000	61 655 000	62 833 000
090630	1 771 000	5 200 000	6 971 000
090631	2 153 000	4 750 000	6 903 000
845004		2 252 000	2 252 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Fullmakt til å overskride bevilgning med overtid, reisetid og timelønn for november 2020*	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
090601		1 872 485		1 872 485					1 872 485	3 082 750	1 872 485
845004		6 128		6 128					6 128	112 600	6 128
090630	"kan overføres"	942 356		942 356					942 356	15 384 000	942 356
090631	"kan overføres"	2 602 427		2 602 427					2 602 427	11 550 000	2 652 427

*Denne kolonnen er kun aktuell for virksomheter som er lønnskunde av DFØ og som er berørt av omleggingen av utbetalingsløsningen i DFØ. DFØ har i 2020 endret utbetalingsløsningen for overtid, reisetid og timelønn. Dette medfører at virksomheter som er lønnskunder av DFØ for regnskapsåret 2020 vil utbetale overtid for 13 måneder (november og desember 2019 og januar til november 2020). Berørte virksomheter har fått fullmakt til å overskride bevilgning i 2020 tilsvarende engangseffekten knyttet til omlegging av utbetalingsløsningen i DFØ.

**Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler*

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
390686	-1 000 000	1 180 339	180 339

* Denne delen skal kun fylles ut og presenteres av virksomheter som har avgitt belastningsfullmakter på inntektskapitler.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Stikkordet «kan overføres»

DMFs bevilgning på kapittel 0906:30 Sikrings- og miljøtiltak er gitt med stikkord "kan overføres". Beløpet på kr. 942 356 er overførbart til neste år.

DMFs bevilgning på kapittel 0906:31 Miljøtiltak Løkken er gitt med stikkord "kan overføres". Beløpet på kr. 2 652 427 er overførbart til neste år.

Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)

DMF har mottatt en belastningsfullmakt fra Digitaliseringsdirektoratet på kapittel 0540:25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter for prosjektet "Digital konsesjonsbehandling" på kr. 4 177 638.

Belastningsfullmakten er benyttet i sin helhet.

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler)

DMF har ingen avgitte belastningsfullmakter på utgiftskapitlene. På inntektskapitlet 3906:86 Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt har NFD avgitt en belastningsfullmakt til Skatteetaten på vegne av DMF.

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

DMF har avhendet en ikke-aktive gruveeiendom i 2021, det er ikke inntektsført på kapittel 3900:30 fordi utgifter knyttet til salget er større enn salgssum.

Note C del I

Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter kapittel og post

Utgiftskapittel i Svalbardregnskapet	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Regnskap 2021
0001	Tilskot til Svalbard kyrkje	70	Tilskot til Svalbard kyrkje	
0003	Tilskot til Longyearbyen lokalstyre	70	Tilskot til Longyearbyen lokalstyre	
0004	Tilskot til Svalbard museum	70	Tilskot til Svalbard museum	
0005	Sysselmannen (jf. kap. 3005)	01	Driftsutgifter	
0006	Sysselmannens transportteneste (jf. kap. 3006)	01	Driftsutgifter	
0007	Tilfeldige utgifter	30	Skred- og bustadtiltak	
0007	Tilfeldige utgifter	70	Diverse tilskot	
0009	Kulturminnetiltak	01	Driftsutgifter	
0011	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard	01	Driftsutgifter	2 245 872
0017	Norsk Polarinstittutt - refusjon	50	Refusjon	
0018	Navigasjonsinnretningar	01	Drift og vedlikehold	
0018	Navigasjonsinnretningar	30	Nyanlegg og større vedlikehold, aerolykter, martime fyr	
0019	Meteorologisk institutt – husleige Bjørnøya og Hopen	01	Driftsutgifter	
0020	Statsbygg, Svalbard (jf. kap. 3020)	01	Driftsutgifter	
0022	Skattekontoret, Svalbard	01	Driftsutgifter	
<i>Sum utgiftsført i Svalbardregnskapet</i>				2 245 872
Inntektskapittel i Svalbardregnskapet	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Regnskap 2021
3005	Sysselmannen (jf. kap. 5)	01	Diverse inntekter	
3005	Sysselmannen (jf. kap. 5)	02	Refusjonar m.v.	
3006	Sysselmannens transportteneste (jf. kap. 0006)	01	Leigeinntekter	
3009	Kulturminnetiltak (jf. kap. 0009)	01	Diverse inntekter	
3022	Skattekontoret, Svalbard (jf. kap. 0022)	01	Diverse inntekter	
3030	Skattar og avgifter	70	Skattar m.m.	
3030	Skattar og avgifter	71	Utførselsavgift	
3030	Skattar og avgifter	72	Utmålsgebyr, årsavgift	1 066 500
3035	Tilskot frå statsbudsjettet	70	Tilskot	
<i>Sum inntektsført i Svalbardregnskapet</i>				1 066 500
<i>Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet</i>				1 179 372

Note C del II

Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art

	2021	2020
Driftsinntekter rapportert til Svalbardregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	1 066 500	1 060 500
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Salgs- og leieinntekter		
Andre innbetalinger		
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	1 066 500	1 060 500
Driftsutgifter rapportert til Svalbardregnskapet		
Utbetalinger til lønn	1 725 317	1 692 766
Andre utbetalinger til drift	520 555	245 029
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	2 245 872	1 937 795
Netto rapporterte driftsutgifter	1 179 372	877 295
Investerings- og finansinntekter rapportert til Svalbardregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter		
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til Svalbardregnskapet		
Utbetaling til investeringer		
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Utbetaling av finansutgifter		
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	0	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til Svalbardregnskapet		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.		
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til Svalbardregnskapet</i>	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra Svalbardregnskapet		
Utbetalinger av tilskudd og stønader		
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra Svalbardregnskapet</i>	0	0
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art	1 179 372	877 295

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2021

		2021	2020
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	2 156 600	2 134 600
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1	0	0
Andre innbetalinger	1	73 088	311 086
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		2 229 688	2 445 686
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	46 474 570	40 243 958
Andre utbetalinger til drift	3	31 238 598	35 639 729
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		77 713 167	75 883 687
Netto rapporterte driftsutgifter		75 483 479	73 438 002
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer		0	0
Utbetaling til kjøp av aksjer		0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	74	904
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		74	904
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		74	904
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	5	8 498 514	8 523 837
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		8 498 514	8 523 837
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader		0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		76 892	68 700
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		5 738 385	5 002 826
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		6 540 089	7 544 563
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		724 812	2 473 037
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		67 709 852	67 388 105
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
		2021	2020
Fordringer på ansatte		0	15 942
Kontanter		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-1 902 425	-1 296 159
Skyldige offentlige avgifter		-13 056	-250
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse		0	0
Mottatte forskuddsbetalinger		0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)		10 535	0
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger		0	0
Sum mellomværende med statskassen	6	-1 904 947	-1 280 467

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov. [Se veiledning over hva som skal inngå som en del av mellomværende med statskassen.](#)

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Utmålsgebyr, årsavgift (Svalbard kap. 0480)	1 066 500	1 060 500
Behandlingsgebyr bergrettigheter	430 100	1 074 100
Behandlingsgebyr konsesjoner	660 000	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	2 156 600	2 134 600
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Sum salgs- og leieinnbetalinger	0	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
Leie av bergrettigheter og eiendommer (ka. 3906)	73 088	116 259
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	194 826
Sum andre innbetalinger	73 088	311 086
Sum innbetalinger fra drift	2 229 688	2 445 686

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2021	31.12.2020
Lønn	38 434 722	33 971 784
Arbeidsgiveravgift	5 738 385	5 002 826
Pensjonsutgifter*	4 456 184	3 970 342
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-2 587 754	-2 986 010
Andre ytelser	433 033	285 017
Sum utbetalinger til lønn	46 474 570	40 243 958
Antall utførte årsverk:	56,79	50,99

* Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats for 2021 er 12,0 prosent. Premiesatsen for 2020 var 12,0 prosent.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2021	31.12.2020
Husleie	3 464 880	3 158 736
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	825 804	1 804 210
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	954 243	1 256 981
Mindre utstysanskaffelser	1 058 554	1 842 596
Leie av maskiner, inventar og lignende	30 967	77 636
Kjøp av konsulenttenester	8 439 050	7 987 492
Kjøp av andre fremmede tenester	5 790 118	6 329 961
Reiser og diett	277 085	438 298
Øvrige driftsutgifter	1 068 365	660 643
Sikring og miljøtiltak	6 016 957	8 406 417
Miljøtiltak Løkken	3 312 573	3 676 759
Sum andre utbetalinger til drift	31 238 598	35 639 729

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	74	904
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	74	904

Note 5 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2021	31.12.2020
Avgifter -Produksjonsavgift på mineraler (kap 55..)	8 498 264	8 523 837
Tilfeldige og andre inntekter	250	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	8 498 514	8 523 837

Note 6 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2021	31.12.2021	
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-295 241	0	-295 241
Skyldig skattetrekk	-1 902 425	-1 902 425	0
Skyldige offentlige avgifter	-18 760	-13 056	-5 704
Annen kortsiktig gjeld	10 535	10 535	0
<i>Sum</i>	<i>-2 205 892</i>	<i>-1 904 947</i>	<i>-300 945</i>
Sum	-2 205 892	-1 904 947	-300 945

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B